

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra psychologie

Bakalářská práce

**Trestná hospodářská činnost Vietnamců
v České republice**

Denisa Petřůvová

© 2019 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Denisa Petřůvová

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Trestná hospodářská činnost Vietnanců v České republice

Název anglicky

Criminal economic activity of the Vietnamese in the Czech republic

---

Cíle práce

Cílem práce je popsat hospodářskou činnost vietnamské komunity v České republice po roce 1989, v jakých odvětvích se nejvíce pohybují, a do jaké míry mezi nimi dochází k trestným činnostem. Dalším cílem je zjistit kterých konkrétních trestných činů podle paragrafů trestního zákoníku se Vietnamci v České republice dopouštějí. Které jsou ty nejčastější a jak se v čase počty a druhy jednotlivých trestných činů vyvíjí. Dále zjistit současný pohled na tuto problematiku u české majority a vietnamské minority.

Metodika

Důležitým zdrojem pro tuto práci budou statistické údaje získané především z Ministerstva spravedlnosti a Českého statistického úřadu a také knihy a publikace týkající se této práce. Práce bude zpracována na základě kvantitativního výzkumu, ale také kvalitativního. Kvantitativní výzkum bude vycházet ze dvou strukturovaných dotazníků. Jeden pro českou majoritu, druhý pro vietnamskou menšinu. Některé otázky však budou dávat možnost se odpovídajícím jednotlivcům konkrétněji vyjádřit. Metoda kvalitativního výzkumu bude využita pomocí polostrukturovaných rozhovorů, ve kterých budou předem připravené otázky, které však mohou být v průběhu rozhovoru upraveny.

Doporučený rozsah práce

30-40

Klíčová slova

hospodářská činnost, komunita, kriminalita, minorita, Vietnamci

---

Doporučené zdroje informací

- DRBOHLAV, Marcel a KUČERA, David. Vietnamci v Čechách jak je známe i neznáme, aneb, (Ne)zdravá konkurence. Praha: Prime Safety, 2012. ISBN 978-80-903906-4-5.
- FREIDINGEROVÁ, Tereza. Vietnamci v Česku a ve světě: migrační a adaptační tendence. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON) v koedici s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy Praha, 2014. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-174-9.
- MARTÍNKOVÁ, Šárka. Vietnamská komunita v Praze. Praha: Muzeum hlavního města Prahy, 2010. ISBN 978-80-85394-72-6.
- NOŽINA, Miroslav a KRAUS, Filip. Bossové, vojáci a zrnka rýže: vietnamské kriminální sítě v ČR a jejich mezinárodní dimenze. Praha: KLP, 2012. ISBN 978-80-86791-88-3.

Předběžný termín obhajoby

2018/19 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. Ing. Martin Slaboch, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra psychologie

Elektronicky schváleno dne 31. 1. 2019

PhDr. Pavla Rymešová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 5. 2. 2019

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 15. 03. 2019

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Trestná hospodářská činnost Vietnamců v České republice" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15. 3. 2019 _____

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala především Mgr. Ing. Martinovi Slabochovi, Ph.D. za jeho vždy vstřícný přístup a užitečné rady k vypracování mé práce. Dále děkuji všem respondentům a informátorům, kteří byli ochotni se zúčastnit dotazníků či rozhovorů, za jejich cenný čas a informace.

Trestná hospodářská činnost Vietnamců v České republice

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá trestnou hospodářskou činností Vietnamců v České republice, ke které docházelo již v bývalém komunistickém Československu, avšak jen v malé míře. Práce se ale především zabývá trestnou činností od roku 1995, a to z toho důvodu, že se v tomto roce začaly vést statistiky zaznamenávající trestnou činnosti podle státních občanství. Práce je rozdělena do dvou hlavních částí, a to do teoretické a praktické.

V teoretické části práce jsou nejdříve zmíněny důvody příchodu Vietnamců na naše území, a také jak migrace probíhala před rokem 1989 a následně, jak probíhá po roce 1989. Dále je zde zmíněno, jaká jsou častá legální odvětví hospodářské činnosti Vietnamců, ve kterých působí jako například trhový prodej či restaurace. Následně se věnuje také trestné hospodářské činnosti, kde je pojednáváno například o výrobě a distribuci drog nebo padělání zboží.

Praktická část byla zpracována na základě dotazníků a rozhovorů, a také za pomoci získaných statistik z Ministerstva spravedlnosti a Českého statistického úřadu. Zkoumá, jaké jsou nejčastější trestné činy páchané Vietnamci, a jak se tyto činy od roku 1995 proměňovaly. Dále je v této části práce pojednáváno o výrazném snížení počtu spáchaných trestných činů a odsouzených v posledních třech letech, zároveň jsou zjišťovány možné příčiny tohoto poklesu. Praktická část zároveň přibližuje pohled české majority a vietnamské minority na tuto problematiku. V poslední řadě je zde zmíněn pohled zaměstnance Policie České republiky.

Klíčová slova: Vietnamci, vietnamská komunita, hospodářská činnost, trestný čin, migrace, drogy, padělání zboží

Criminal economic activity of the Vietnamese in the Czech Republic

Abstract

This bachelor thesis is focused on criminal economic activity of the Vietnamese in the Czech Republic, which has its beginnings in the former Communist Czechoslovakia. This thesis is focused on criminal activities since 1995, because it is the year, when the statistics have begun to be recorded. The thesis is divided into two main parts, theoretical and practical.

In the theoretical part are firstly written the reasons why the Vietnamese started to come on the territory of our state. There are also information about the migration before 1989 and after 1989. There are also described the frequent legal types of Vietnamese economic activity, like a market sales or restaurants. At the same time there are described the criminal economic activities, for example the production and distribution of drugs or forgery of goods.

The practical part was compiled with the questionnaires and the interviews, and also with the statistics which were got from the Ministry of the Justice and the Czech statistical office. It finds out which are the most common crimes committed by the Vietnamese, and how these crimes have changed since 1995. Also this part of the thesis deals with a significant decrease in the number of crimes committed and convicted in the last three years, and the possible causes of this decrease. The practical part at the same time brings the view of the Czech majority and the Vietnamese minority on this issue. Lastly, there is a look at the employee of the Police of the Czech Republic.

Keywords: Vietnamese, Vietnamese community, economic activity, crime, migration, drugs, forgery of goods

Obsah

1. Úvod	10
2. Cíl a metodika.....	11
2.1. Cíl.....	11
2.2. Metodika	11
3. Literární řešerše	13
4. Teoretická část	15
4.1. Migrace	15
4.1.1. Migrace Vietnamců do ČR a její důvody	16
4.1.2. Stručné novodobé dějiny Vietnamu	16
4.1.3. Migrace před rokem 1989.....	17
Migrace po roce 1989	19
5. Hospodářská činnost.....	21
5.1. Živnostenská oprávnění	21
5.2. Časté typy činností	22
5.2.1. Stánkový prodej a kamenné obchody.....	22
5.2.2. Tlumočníci a zprostředkovatelé	23
5.2.3. Restaurace.....	23
5.2.4. Nehtová studia	24
5.2.5. Další činnosti	24
6. Trestná hospodářská činnost	26
6.1. Počátky trestné činnosti.....	26
6.2. Typy skupin provozujících trestnou činnost.....	27
6.3. Příklady nelegálních činností.....	28
6.3.1. Padělání zboží.....	28
6.3.2. Padělání dokumentů	29
6.3.3. Drogová problematika	29
6.3.4. Celní a daňové úniky	32
6.3.5. Obchod s lidmi.....	32
7. Praktická část	34
7.1. Trestná hospodářská činnost Vietnamců.....	34
7.1.1. Vývoj počtu odsouzených	34
7.2. Nejčastější trestné činy v letech 1995–2018.....	41
7.2.1. Důvody změny nejčastějšího trestného činu	43

7.3.	Pohled české majority	46
7.3.1.	Rozhovor se zaměstnancem Policie České republiky.....	47
7.4.	Pohled vietnamské minority	49
7.5.	Výsledky praktické části	51
8.	Závěr.....	53
9.	Zdroje	55
9.1.	Knižní zdroje	55
9.2.	Internetové zdroje	56
9.3.	Časopisy	58

Seznam grafů

Graf 1 - Vývoj počtu Vietnamců.....	20
Graf 2 - Myslíte si, že se počty budou dále snižovat? - Č.....	39
Graf 3 - Myslíte si, že se počty budou dále snižovat?- V.....	39
Graf 4 - Slyšel(a) jste někdy o trestné činnosti páchané Vietnamcem? - Č.....	46
Graf 5 - Jak vidíte trestnou činnost páchanou Vietnamci? - Č.....	46
Graf 6 - Slyšel(a) jste někdy o trestné činnosti páchané Vietnamcem? - V.....	49
Graf 7 - Jak vidíte trestnou činnost páchanou Vietnamci? - V.....	49

Seznam tabulek

Tabulka 1 - Rozdělení respondentů.....	12
Tabulka 2 - Počty živnostenských oprávněných podle druhů a pohlaví.....	21
Tabulka 3 - Odsouzené osoby	35
Tabulka 4 - Nejčastější trestný čin	42

Použité zkratky

ČZSO – Český statistický úřad

NPC – Národní protidrogová centrála

PČR – Policie České republiky

VDR – Vietnamská demokratická republika

VSR – Vietnamská socialistická republika

1. Úvod

Tato bakalářská práce se zabývá trestnou hospodářskou činností Vietnamců v České republice. První Vietnamci se u nás začali objevovat již v polovině 20. století. V současnosti jsou po Ukrajincích a Slovácích třetí nejpočetnější menšinu (61 143 osob k 31. 1. 2018). I kvůli skutečnosti, že zde žijí v takto početné skupině, čísla spáchaných trestných činů touto menšinou nejsou úplně zanedbatelná. Práce je rozdělena do hlavních dvou částí, a to do teoretické části a následně do praktické.

Teoretická část je dále rozdělena do tří hlavních okruhů, které se zabývají migrací, legální hospodářskou činností a nelegální hospodářskou činností. V první řadě je zde tedy popsána migrace Vietnamců před rokem 1989 do tehdejšího komunistického Československa, a vysvětluje, jaké byly důvody, proč k nám Vietnamci přijížděli v tak hojném počtu již v minulosti. A následně je zde také popsána migrace po roce 1989. Teoretická část se dále zabývá tím, jaká jsou hlavní odvětví hospodářské činnosti Vietnamců, jenž je vykonávána legálně. Poté se věnuje trestné hospodářské činnosti. Opět jsou zde uvedena odvětví, ve kterých často působí. Dále v této části najdeme také informace o počátcích trestné činnosti Vietnamců u nás.

Praktická část se už věnuje spíše nelegální stránce hospodářské činnosti. V této části jsou hledány odpovědi na výzkumné otázky. Na základě statistických údajů poskytnutých e-mailovou formou z Ministerstva spravedlnosti a Českého statistického úřadu, byly zpracovány tabulky, které vyobrazují počty odsouzených Vietnamců od roku 1995. Díky těmto poskytnutým informacím, bylo možné zjistit, jak se tyto počty odsouzených vyvíjely v jednotlivých letech a v jaké míře se Vietnamci dopouštěli trestné činnosti. Následně jsou zde uvedeny nejčastější trestné činy mezi roky 1995–2018. Praktická část se dále snaží nalézt důvody změny nejčastějšího trestného činu, která nastala v roce 2012. A také se pokouší odpovědět na otázku, proč od roku 2016 dochází k výraznému snížení počtu odsouzených, zároveň i počtu spáchaných trestných činů. Dále je zde zjišťován pohled české majority a vietnamské minority na téma trestné činnosti páchané Vietnamci v ČR, jak toto téma vnímají. K českému pohledu je navíc přidán pohled zaměstnance Policie České republiky, který dříve působil na pozici vyšetřovatele a při své práci přicházel do styku i s Vietnamci.

2. Cíl a metodika

2.1. Cíl

Cílem práce je přiblížit hospodářskou činnost vietnamské komunity v České republice po roce 1989, v jakých odvětvích se nejvíce pohybují, a do jaké míry mezi nimi dochází k trestným činnostem. Dalším cílem je zjistit kterých konkrétních trestných činů podle paragrafů trestního zákoníku se Vietnamci v České republice dopouštějí. Které jsou ty nejčastější a jak se v čase počty a druhy jednotlivých trestných činů vyvíjí. Dále zjistit současný pohled na tuto problematiku u české majority a vietnamské minority. Na základě těchto cílů byly vytvořeny výzkumné otázky:

- Kterých konkrétních trestných činů se podle paragrafu trestního zákoníku Vietnamci v České republice nejvíce dopouštějí? A jaké jsou příčiny jejich vývoje?
- Z jakých důvodů došlo v posledních třech letech k výraznému snížení počtu odsouzených Vietnamců (téměř o 40 %), i přesto, že jejich počet zde narůstal?
- Jak česká majorita pohlíží na trestnou činnost Vietnamců v ČR?
- Jak vietnamská menšina pohlíží na trestnou činnost Vietnamců v ČR?

2.2. Metodika

Tato práce byla vytvořena jak za pomoci metod kvantitativního výzkumu, tak kvalitativního výzkumu. Co se týče kvantitativního výzkumu, v této práci byla použita metody sběru dat – strukturovaný dotazník. Výhodou této metody je, že je vhodná pro větší množství osob. Další výhodou je následně poměrně snadné vyhodnocování dat, jelikož data bývají převážně jednoznačná nebo numerická. Nevýhodou metody strukturovaného dotazníku například je, že odpovědi respondentů mohou být zkreslené. Kvalitativní výzkum zde byl využit metodou sběru dat – polostrukturovaného rozhovoru, kdy jsou předem připravená témata, která se pak dále řídí odpověďmi informátora. Výhodou této metody je, že dojdeme k podrobnějším informacím, jelikož se během probíhajícího rozhovoru můžeme doptat na detaily. Nevýhodou je pak například časová náročnost nebo složitější zpracování dat. (Hendl, 2005)

Kvantitativní výzkum

K této práci byly použity dva strukturované dotazníky, jeden pro českou majoritu, jeden pro vietnamskou minoritu. Oba dotazníky se skládaly celkem z osmi otázek (k nahlédnutí v příloze). První dvě otázky sloužily ke zjištění demografických údajů (věk, pohlaví). Dále tři otázky byly uzavřené a respondent tak vybíral z předepsaných variant odpovědí. Zbývající tři otázky byly otevřené, kde se respondent mohl vyjádřit vlastními slovy a vyjádřit svůj názor. Jednotlivé otázky v dotaznících byly sestaveny na základě výzkumných otázek a jejich přesné znění je k nahlédnutí v příloze. Respondenti byli kontaktováni především pomocí sociální sítě Facebook. Jednotliví respondenti z dotazníků budou dále označováni podle nadcházející tabulky tak, aby bylo rozlišeno, zda jde o ženu či muže, jaké je daná osoba národnosti a kolik je jí let:

Tabulka 1 - Rozdělení respondentů

Muž Vietnamec	Respondent-V, __let
Žena Vietnamka	Respondentka-V, __let
Muž Čech	Respondent-Č, __let
Žena Češka	Respondentka-Č, __let

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Kvalitativní výzkum

Při tvorbě této práce byly uskutečněny celkem tři rozhovory, dva s osobami vietnamské národnosti a jeden s osobou národnosti české. K rozhovorům byly připraveny stejné otázky, které však v průběhu rozhorů byly doplňovány o další otázky, které vyplynuly z konverzace.

Profil informátorů:

1. T.N. – Vietnamec, 27 let – OSVČ
2. L.N. – Vietnamka, 24 let – studentka
3. J.Z. – Čech, 42 let – zaměstnanec Policie České republiky, dříve na pozici vyšetřovatele

3. Literární rešerše

V publikaci *Bossové, vojáci a zrnka rýže* od Miroslava Nožiny a Filipa Krause je popsán vývoj kriminality Vietnamců na území České republiky od roku 1989. Dále je zde tato problematika zařazena do mezinárodního kontextu. Kniha zároveň sděluje, jak jsou jednotlivé diaspory mezi sebou provázány napříč různými zeměmi. Také jsou zde popisovány jednotlivé trestné aktivity, kterých se Vietnamci v České republice dopouštějí. Například je zde probírána drogová problematika, lichva, násilné aktivity nebo padělání zboží.

Publikace *Vietnamci v Praze* od autora Nguyen Tunga se zabývá migračními vlnami Vietnamců na území České republiky od druhé poloviny 20. století. Dále jsou zde jednotlivě popsány příběhy několika osob, které migrovali do Československa především kvůli vzdělání nebo vojenskému výcviku na základě tehdejších vzájemných dohod mezi oběma státy. Také je zde popsáno, jaký byl jejich život v Československu, jak probíhala jejich integrace a výuka, ale i jak se jejich životy vyvíjeli po skončení vzdělávacích programů.

Marcel Drbohlav a David Kučera s knihou *Vietnamci v Čechách jak je známe i neznáme aneb (ne)zdravá konkurence* se snaží přiblížit vývoj vietnamské menšiny na našem území během komunistického režimu, a zároveň po roce 1989. Pomocí výpovědí získaných od respondentů ukazují různé pohledy českých obyvatel na tuto menšinu, a také jak se tyto pohledy postupně měnily. Dalším předmětem jejich práce je zaměření se na legální, ale také na nelegální činnosti Vietnamců v ČR. Dále jsou v knize uvedeny informace od zprostředkovávání pobytu v České republice, o překážkách vycestování ze strany Vietnamu až po hierarchické uspořádání vietnamských rodin.

V knize *Vietnamci v Česku a ve světě – migrační a adaptační tendence* se autorka Tereza Freidingerová zabývá důvody migrace Vietnamců z jejich rodné země, a jakou mají schopnost se v nové zemi adaptovat. Zároveň zde lze nalézt jak současné, tak i starší údaje o počtech živnostníků či zaměstnanců, anebo v jakých odvětvích se žijí. Autorka dále v samostatné kapitole pojednává o vnitřní diferenciaci ve zdejší vietnamské komunitě, závislé na migračních etapách nebo původu, která pro českého občana nemusí být první pohled patrná.

Tomáš Vlček ve své bakalářské práci s názvem *Vietnamský organizovaný zločin*, obhájené v roce 2008 na Masarykově univerzitě v Brně píše, jakých druhů nelegálních činností se Vietnamci na území České republiky dopouštějí. Popisuje, jak organizované skupiny fungují i jejich hierarchii. Dále se zde zmiňuje, že mezi již dopadenými pachateli lze nalézt různorodá odvětví zločinu, počínaje prodeje padělaného zboží až po prostituci, anebo výrobu a prodej drog.

4. Teoretická část

4.1. Migrace

Pojem migrace je proces, kdy dochází k pohybu populace buď přes hranice státu, nebo také k pohybu uvnitř státu. Jedná se o různé pohyby osob, v různém časovém rozmezí a z různých příčin. (Kollár, Mesežnikov a Bútor, 2011)

Původ pojmu migrace lze nalézt ve slově latinského původu – *magratio*. Toto slovo nese význam – stěhování, přestěhování se. Podle odborné studie Davida Heniga lze migraci rozdělit do tří skupin podle kritérií:

Kritérium lokalizace závisí na tom, zdali se osoby přesouvají v rámci území jednoho státu, či mezi více státy. Tato kritérium se tedy dělí na migraci mezinárodní a na interní.

Kritérium příčiny lze rozdělit na migraci dobrovolnou a nedobrovolnou. Dobrovolná je především nenucená, dochází k ní například na základě slučování rodin nebo za účelem studií. Nedobrovolnou migraci dále dělí na vnucenou a vynucenou. Vnucená může být způsobena probíhajícím konfliktem na daném území, kdy jsou lidé vyhnáni ze svých domovů. Vynucená je pak způsobena spíše enviromentálními podmínkami, jako jsou povodně, sucho anebo také kvůli hladomoru.

Kritérium časovosti je rozděleno na migraci dočasnou, kdy má migrant v plánu se vrátit do svého rodného domova a permanentní či trvalou. (Henig, 2007)

Migranty v České republice můžeme dále rozdělit na ekonomické migranty, azylanty a osoby požívající doplňkové ochrany. V případě Vietnamců šlo již za dob komunismu spíše o dobrovolnou migraci a lze je především označit za ekonomické migranty. Ekonomický migrant je osoba, jež své rodné území opouští dobrovolně za účelem zlepšení svého ekonomického stavu nebo např. za vzděláním. V takovém to případě nelze žádat o azyl, jelikož důvody ekonomické nejsou hodné mezinárodní ochrany. Azylanti, které můžeme také nazývat uprchlíky, jsou osoby, jež se do dané země mohou přestěhovat na základě toho, že jim v jejich zemi hrozí nebezpečí či pronásledování, v důsledku toho jim je poskytnuta ochrana (důvody k udělení azylu v ČR jsou uvedeny v zákoně o azylu), azyl je udělen na dobu neurčitou. Dále osoby požívající doplňkové ochrany jsou lidé, kteří nesplňují podmínky udělení azylu, ale je jim poskytnuta ochrana dané země, avšak je časově omezená

dobou, kdy cizinci při návratu do země původu hrozí vážná újma (např. mučení, trest smrti). (Ministerstvo vnitra, 2019)

Vietnamci v současné době přijíždějí do České republiky především na základě vízového styku s účelem podnikání či zaměstnání nebo slučování rodin. V roce 2017 bylo zaznamenáno v České republice i 82 žádostí vietnamských občanů o mezinárodní ochranu. Ani v jednom případě však nebylo vyhověno. Nejvíce udělených azylů a doplňkové ochrany bylo v daném roce 2017 poskytnuto občanům Ukrajiny a Sýrie. (Člověk v tísni, 2018)

4.1.1. Migrace Vietnamců do ČR a její důvody

Vietnamci se na našem území objevují již od poloviny 20. století. Ačkoli je tento stát od nás poměrně dost vzdálený, jak geograficky, ale i kulturně, Vietnamci k nám stále přicházejí. Hlavním důvodem, proč právě tyto dvě země spolu v minulosti úzce spolupracovaly je to, že obě byly součástí tzv. východního bloku, jenž sdružoval země Evropy a Asie se socialistickými režimy. Současně byly také členy Rady vzájemné hospodářské pomoci. (Drbohlav, Kučera, 2012)

Další důvodem, proč tyto dva v podstatě rozdílné světy začaly spolupracovat byla pomoc pro Vietnamskou demokratickou republiku. V roce 1945, po vyhlášení státu Vietnamské demokratické republiky v severní části Vietnamu, pod vedením Ho Či Mina, úroveň hospodářství, vzdělání i života byly v tomto období velmi nízké. I o deset let později, tedy v roce 1955, připadal jeden vysokoškolsky vzdělaný lékař na zhruba 120 000 obyvatel. Vietnamská demokratická republika byla závislá na pomoci spřátelených států, mezi ně se tedy řadilo i Československo. (Hlavatá, Ičo, Karlová, Strašáková, 2008)

4.1.2. Stručné novodobé dějiny Vietnamu

Popsat stručně novodobé dějiny Vietnamu pomůže lépe pochopit migraci Vietnamců nejen k nám, ale i do jiných států, kde ještě dnes tvoří početné komunity jako například ve Francii. Již na začátku 19. století se na území nejen Vietnamu, ale celé Indočíny, začali usazovat Francouzi. Časem si z této oblasti vytvořili svou kolonii. Zdejší národní dynastie sice oficiálně vládla až do konce 2. světové války, avšak neměla nad svou zemí opravdovou moc. V době, kdy probíhala 2. světová válka, Indočínu obsadila japonská vojska. V tu dobu pomalu sílilo proti francouzskému a proti japonskému hnutí pod vedením Ho Či Mina. Po

skončení války byla vyhlášena Vietnamská demokratická republika. Následně se však Francie opět snažila získat moc nad Indočínou, což opět vyústilo k válečnému konfliktu mezi VDR a Francií. V roce 1954, byla tato válka zakončena bitvou u Dien Bien Phu, kdy byli Francouzi poraženi. Ve stejném roce byly také podepsány Ženevské dohody, na jejichž základě došlo k rozdělení vietnamského území podél 17. rovnoběžky, na severní komunistickou Vietnamskou demokratickou republiku a jižní pro francouzskou Vietnamskou republiku. Následovala však další dlouhá válka mezi severem a jihem (1963–1973), do které se zapojilo především USA. Chtěli zabránit šíření komunismu ze severu na jih. Což se nakonec nepovedlo a v roce 1976 došlo k sjednocení státu s názvem Vietnamská socialistická republika. (Cesty a památky, 2008)

4.1.3. Migrace před rokem 1989

Za první Vietnamce na našem území je považováno několik mužů, kteří se během doby, kdy se Francie snažila opět získat moc nad Vietnamem, infiltrovali do francouzské armády jako tajní agenti. Byli to příslušníci tehdejšího komunistického hnutí Viet Minhu, pod vedením Ho Či Mina. Do Československa byli přijati, aby je zdejší tajné služby ochránily. To vše v rámci solidarity k tamějšímu komunisty ovládané severní části Vietnamu. Přijetí proběhlo krátce po únorovém komunistickém převratu v roce 1948, a ještě před tím, než Československo oficiálně uznalo vládu Demokratické republiky Vietnam. K tomu došlo 2. února 1950. Československo bylo po Sovětské svazu, Číně a Mongolsku čtvrté na světě, který tento stát uznalo. Dále je znám jedinec, který se zde v roce 1950 jako první usídlil na delší dobu. Jmenoval se Luong Van Tich a do Československa přišel kvůli studiu. (Hlavatá, Ičo, Karlová, Strašáková, 2008)

První větší skupina Vietnamců na území tehdejšího Československa začala přicházet v roce 1954. Šlo o poválečnou pomoc Vietnamu, po ukončení válečného konfliktu v Indočíně. Jednalo se o stovku dětí mezi 6. a 13. rokem. Byly mezi nimi děti, které přišly o rodiče ve válce, ale také děti vysoce postavených funkcionářů. Děti přicestovaly vlakem do Prahy a následně autobusem do dětského domova v Chrastavě, která leží v Libereckém kraji. V Chrastavě strávily čtyři roky. Dětem, které měly nejlepší výsledky ve škole, pak bylo umožněno dále zůstat v ČSR a studovat, zbytek se musel vrátit do Vietnamu. Některé zde dokonce vystudovaly vysokou školu. (Česká televize, Babylon, 2007)

V první polovině 60. let se počty příchozích Vietnamců začaly zvyšovat, a to na základě uzavřených mezistátních dohod (např. Dohoda mezi vládou Československé socialistické republiky a vládou Vietnamské demokratické republiky o spolupráci v oblasti zdravotnictví, Hanoj, 30. 12. 1964, č. 118/1967 Sb.). Většinou šlo o mladé muže, kteří zde studovali na vysokých školách, především s technickým nebo ekonomickým zaměřením. V druhé polovině 60. let bylo umožněno navýšit počet příchozích, kteří pak získávali praxi v oboru strojírenství nebo ve spotřebním průmyslu.

Zlomovým obdobím byl přelom roků 1979 a 1980, kdy tehdejší prezident Gustáv Husák navštívil Indočínu. Tehdy byly podepsány dvě smlouvy:

- 21.12.1979 – *Dohoda mezi vládou VSR a vládou ČSSR o odborné přípravě a dalším zvyšování kvalifikace občanů VSR v československých organizacích* – podepsaná na dobu 10 let
- 27.02.1980 – *Dohoda mezi vládou VSR a vládou ČSSR o dočasném zaměstnávání kvalifikovaných pracovníků VSR spojeném s další odbornou přípravou v československých organizacích*

Tyto smlouvy měly za následek obrovský nárůst Vietnamců v Československu, jejich počty v roce 1983 dosahovaly asi 35 000 osob. Poté se obě strany dohodly, že se počty omezí, a tak se po roce 1985 stav snížil přibližně o polovinu, tedy na 17 000 osob. (Martínková, 2010)

V roce 1987 byla vydána publikace, která dopodrobna popisuje, jak byli Vietnamci na základě dvou dohod (viz předchozí odstavec) odměňováni za práci, ale i jaké dostávali příspěvky či stipendia. V těchto letech lze rozdělit vietnamské migranty do dvou skupin. Zaprvé na ty, kteří se zde stali učni na školách s následnou praxí ve výrobě a zvýšením kvalifikace, zadruhé ti, kteří přijeli za odbornou přípravou, kvůli zvýšení kvalifikace praktikantů a stážistů v rámci výrobních podniků. Pobyt pro první skupinu učňů byl stanoven na dobu sedmi let, ostatních pracovníků pak na čtyři roky. Každý po svém příjezdu obdržel zimní oděvy v hodnotě 2 400 Kčs plus zálohu 900 Kčs, která následně musela být splacena do jednoho roku. Ihned po příjezdu musel každý nejprve projít jazykovým kurzem češtiny nebo slovenštiny. Pro učně byly stanoveny tři měsíce výuky, které následně museli zakončit zkouškou. Potom mohli nastoupit na příslušná odborná učiliště. V průběhu těchto tří měsíců jim bylo propláceno pouze „kapesné“ 250 Kč na měsíc. Avšak stravu a ubytování měli plně

hrazené. Ti, kteří nepřijeli za studiem, museli rovněž projít jazykovou přípravnou, ta byla rozdělena do dvou částí. Nejdříve docházeli tři měsíce na intenzivní výuku v rozsahu 32 hodin týdně, po uplynutí této doby nastala druhá fáze, kdy byli všichni zařazeni do svých přidělených pracovišť. Trvala tři měsíce, stále však probíhala výuka jazyka, avšak již ne v tak silné míře. Po dobu první fáze každý dostával 1 000 Kčs měsíčně, ve druhé fázi byli odměňováni podle mzdových předpisů. Po skončení jejich pobytu měl každý Vietnamec nárok si domů odvézt zboží v hodnotě 50 % svého celkového výdělku za celé trvání pobytu v ČSSR. (Heroldová, Matějová, 1987)

Migrace po roce 1989

Po roce 1989, kdy vznik došlo k ukončení komunistického režimu, zanikly téměř veškeré dohody mezi naší zemí a Vietnamem. Většině Vietnamcům končily pracovní smlouvy v roce 1991. Po skončení se měli vrátit domů. V tomto období zde pobývalo přibližně 9000 Vietnamců. (Freidingerová, 2014)

Někteří zde ale chtěli zůstat, a tak začali s českými známými zakládat obchodní společnosti s.r.o. a v důsledku toho jim byla udělena povolení k pobytu a živnostenské listy. Načež se mohli osamostatnit a začít pracovat sami na sebe. Díky tomu sem mohli přicházet další imigranti, a to na základě slučování rodin. (Česká televize, 2003)

Podle zákona č. 283/1991 Sb. § 13 byl umožněn na naše území osobám splňující tyto podmínky:

- a) manžel nebo partner azylanta,
- b) svobodné dítě azylanta mladší 18 let,
- c) rodič azylanta mladšího 18 let,
- d) zletilá osoba odpovídající za nezletilou osobu bez doprovodu podle § 2 odst. 1 písm. h), nebo
- e) svobodný sourozenec azylanta mladší 18 let.

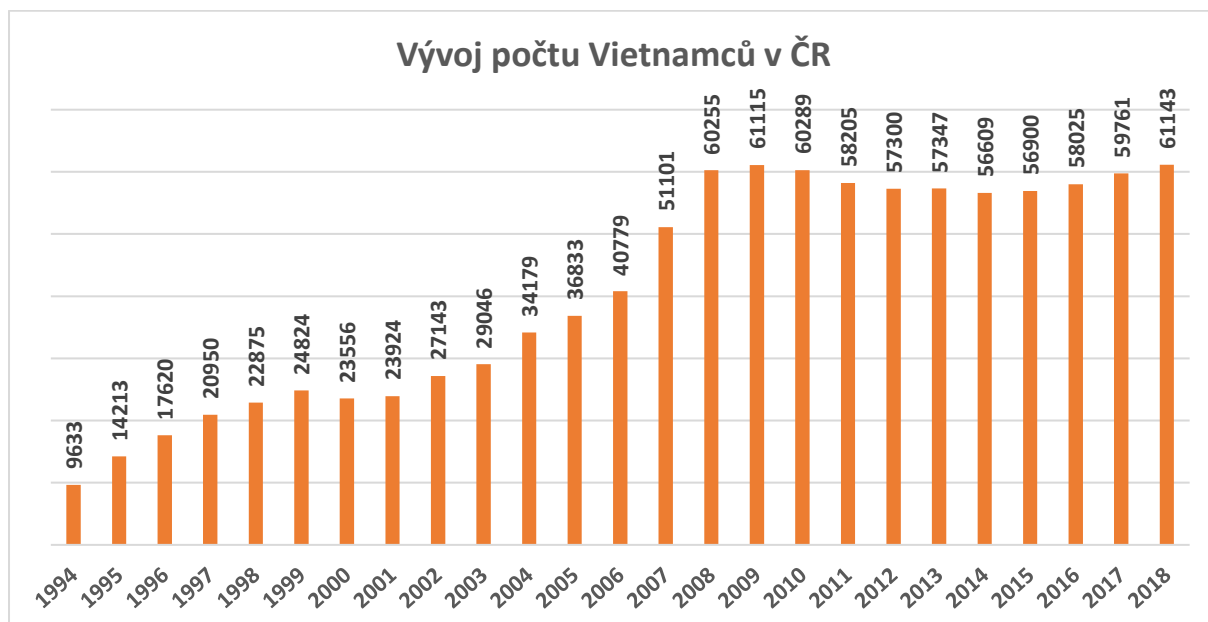
Ale nejednalo se pouze o osoby migrující přímo z Vietnamu, přicházeli i z jiných zemí Evropy. Například nezanedbatelné množství Vietnamců sem přišlo z východního Německa, které mělo pracovní dohody s Vietnamem podobně jako Československo a po skončení

komunistického režimu byli Vietnamci nuceni reemigrovat do své rodné vlasti. Avšak většina z nich přišla právě k nám. (Drbohlav, Kučera, 2012)

První početnější meziroční přírůstek byl zaznamenán mezi lety 1994–1995, kdy ve vietnamské komunitě přibýlo přibližně 4580 osob. Od té doby měla vietnamská komunita tendenci se rozšiřovat. Lehký pokles je pak zaznamenán kolem roku 2000. Tento úbytek byl zapříčiněn novelou cizineckého zákona, která kladla nové omezující požadavky. Nejednalo se pouze o pokles Vietnamců, ale i jiných národností. (Freidingerová, 2014)

Obdobím s nejvýraznějším nárůstem Vietnamců je mezi roky 2006–2008. V tomto období sem přicházeli především dělníci a dělnice do továren, jakožto dočasná pracovní síla. Nejvíce v oblastech výroby elektroniky a do automobilového průmyslu. Během těchto dvou let přišlo do České republiky okolo 20 000 Vietnamců. Kvůli hospodářské krizi však na konci roku 2008 přišlo propouštění, a tak se spousta těchto nově přichozích Vietnamců ocitla bez práce a peněz. Kvůli tomu nebyli schopni splácet dluhy, které vytvořili, aby se do České republiky vůbec mohli dostat. Na základě této skutečnosti se proto někteří uchýlili ke kriminálním činnostem. (Nožina, Kraus, 2012)

Graf 1 - Vývoj počtu Vietnamců

(Zdroj: Český statistický úřad – vlastní zpracování)

5. Hospodářská činnost

Tato kapitola se zabývá hospodářskou činností Vietnamců. Za hospodářskou činnost lze považovat jakoukoli činnost, při které je nabízeno zboží či služba na relevantním trhu. (Kliman, 2017) Dále se tato kapitola zabývá živnostenským oprávněním a různými druhy činností, jež jsou Vietnamci na území České republiky vykonávány.

5.1. Živnostenská oprávnění

Živnostenská činnost – je to specifická činnost podnikání v oblasti obchodu, výroby anebo poskytování služeb. Tato činnost je vykonávána vlastním jménem, na vlastní zodpovědnost a za účelem dosažení zisku, který musí korespondovat s podmínkami stanovenými živnostenským zákonem, resp. zákon č. 455/1991 Sb. (Ministerstvo průmyslu a obchodu)

Živnostenská oprávnění můžeme dále rozdělit na dvě hlavní skupiny, a to na koncesované a ohlašovací. *Koncesované živnost* je lze vykonávat na základě koncese čili nějaké oprávnění k určité činnosti, jejichž počty jsou však regulovány státem. Takové povolení je potřeba například k prodeji pyrotechniky, nebo provozování taxislužby. Dále *ohlašovací živnost*, ke které již není regulovaná státem. Jelikož pod ni spadá více druhů činností, je následně rozdělená do dalších tří skupin. K *živnostem řemeslným* (např. truhlářina) a *živnostem vázaným* (např. provoz autoškoly) je potřeba mít odbornou znalost k jejich vykonávání, to jsou například výuční listy, certifikáty, ale i letitá zkušenost v oboru. Naopak u *živností volných* to potřeba není. (Živnosti.eu)

Tabulka 2 - Počty živnostenských oprávněních podle druhů a pohlaví

Koncesované	Volné	Řemeslné	Vázané	Celkem
7 248	20 759	6 880	150	35 037
Muži		Ženy		Celkem
21 792		13 245		35 037

(Zdroj: Ministerstvo průmyslu a obchodu – vlastní zpracování)

Podle údajů, které byly získány e-mailovou formou z Ministerstva průmyslu a obchodu, ke konci roku 2018 v České republice bylo držiteli živnostenského oprávnění celkem 35 037 osob s vietnamským občanstvím. Nejvíce jich bylo s živností volnou,

ve které dominuje předmět podnikání: Velkoobchod a maloobchod. Mezi držiteli živnostenského podnikání převažují muži a to v 62,2 %.

Takovéto množství držitelů živnostenského oprávnění u nás můžeme dále najít jen mezi Ukrajinci, jelikož počty vydaných ŽO mezi Ukrajinci se dlouhodobě pohybuje v podobných hodnotách jako u Vietnamců. Zde je však nutné podotknout, že se Ukrajinců v České republice pohybuje téměř jednou tolik, k 31. 12. 2018 to bylo 131 709 osob. (ČZSO, 2019)

5.2. Časté typy činností

V této kapitole jsou popsány druhy legálních činností, ve kterých se Vietnamci často pohybují.

5.2.1. Stánkový prodej a kamenné obchody

Na začátku 90. let zde byly velmi dobré podmínky pro prodej ve stánku, jelikož nebyl zatím pečlivě ošetřen zákony. Největším areálem, kde byla možnost mít svůj stánek, byla Holešovická tržnice v Praze. Vietnamci však prodávali kdekoli se dal očekávat nějaký potenciální zisk. Stánky se tedy daly nelézt i například v historickém centru Prahy, ale i na sídlištích. Běžné bylo i to, že jezdili mimo města, která obývali, a jeli například prodávat na pouť. Typickým zbožím, které se ve stánku dalo zakoupit byly různé hračky, elektronika či levné oděvy a obuv.

V průběhu 90. let se zdejší vietnamská komunita stále zvětšovala, a tak přibývalo i mnoho dalších stánkových prodejců, tudíž přibývalo konkurence. Také se zvýšil dohled českého státu na takovýto prodej a zákony přitvrdily. Vietnamci se začali přesouvat spíše do kamenných obchodů, kde následně i rozšiřovali svůj prodejní sortiment, který se podobal více tomu současnému, jak ho známe. Takový sortiment tedy obsahoval více spotřebního zboží, a také zeleninu a ovoce. K těmto změnám jistě také pomohlo i delší působení v Česku, a tedy možnosti našetřit si nějaký kapitál, který potom umožňoval si pronajímat větší prostory. (Martínková, 2010)

V současné době jsou už obchody s potravinami, ovocem a zeleninou mezi Vietnamci naprosto běžné, ba už spíše převažují nad obchody s oblečením apod. Je to především kvůli

poptávce společnosti. Navíc Vietnamci jsou v tomto typu obchodu úspěšní. Česká společnost u nich ráda nakupuje, i kvůli tomu, že většinou mají přijatelné ceny a také mají delší otevírací doby než čeští prodejci. (Informátorka L.N. – 24 let)

5.2.2. Tlumočníci a zprostředkovatelé

Příchod do země, kde se nejen hovoří naprosto odlišným jazykem, platí zde jiné zákony, ale i kultura se liší, je rozhodně obtížný. Proto mnoho Vietnamců, kteří zde již žijí déle a obstojně ovládají český jazyk, využilo situace a začali nově příchozím vietnamským imigrantům pomáhat se začátky v České republice. Díky těmto lidem je pro nově příchozí snazší si obstarat například povolení k podnikání, získat přehled o daňovém či právním systému apod. Tyto služby samozřejmě neprovozují zadarmo, a tak si mnoho z nich takovýmto způsobem přivydělává. Někteří však tyto činnosti provozují ilegálně.

Například v roce 2008 Michal Krebs a Eva Pechová upozornili na problém vykořisťování lidí, týkající se právě zprostředkovatelských agentur na území České republiky. Podle jejich Zprávy z projektu: vietnamští dělníci a dělnice v českých továrnách, totiž docházelo k nelegálnímu zacházení s Vietnamci. Jelikož v tomto období kvůli ekonomické krizi chyběla v České republice pracovní síla, a to v méně populárních zaměstnáních, byli Vietnamci přizvááni, aby tato místa zaplnili. Většina byla plně závislá na zprostředkovatelské agentuře, která nad nimi tím pádem získala moc. Vietnamcům tak pracovali v podstandardních podmínkách a dostávali menší mzdy než jejich čeští spolupracovníci. (Krebs, Pechová, 2008)

5.2.3. Restaurace

Vietnamské restaurace v posledních letech zažívají veliký rozmach, a to nejen v České republice, ale i jinde ve světě. Díky početné vietnamské komunitě u nás se to však dalo předpovídat. Podle gastronovinářky Petry Tajovský Prospěchové zlomovým byl hlavně rok 2008, kdy byla do zveřejněna mapa Sapy na Praze 4, která do té doby byla české společnosti velkou neznámou. Z ní se dalo vyčíst, že se v tomto areálu nacházejí také restaurace. A Češi je tak pomalu ale jistě začali navštěvovat a ochutnávali tradiční vietnamská jídla. Do té doby se v České republice daly najít spíše čínské restaurace, které sice také vlastnili i Vietnamci, jelikož se mělo za to, že čínská kuchyně je to, co česká společnost vyžaduje. V současné době na vzestupu také zdravá a lehká strava, kterou právě vietnamská kuchyně může

nabídnout. Oproti té čínské v ní najdeme méně smaženého, naopak mnoho zeleniny a bylinek. Nyní již můžeme všude po České republice nelézt vietnamské restaurace či bistra, která nabízí především polévky – Phở bo nebo Phở gá, které jsou charakteristické svým silným vývarem, do kterého se přidají rýžové nudle a mnoho bylinek. Dále pokrmy jako Bún chả, což jsou rýžové nudle s grilovaným masem, nebo také velmi populární Bún bò Nam Bộ, což jsou opět rýžové nudle s hovězím masem, osmaženou cibulkou, arašídý a s bylinkami. (Fischerová, 2018)

5.2.4. Nehtová studia

V posledních deseti letech se v České republice začínají objevovat čím dál více nehtová studia provozovaná Vietnamci. Podle rozhovoru na Idnes.cz je to především kvůli menší poptávce zboží z vietnamských tržnic. Nehtová studia Vietnamci zvolili, kvůli tomu, že jich na českém trhu bylo málo. Vietnamci se vždy snaží hledat díry na trhu a přizpůsobovat se poptávce. Ve vietnamských nehtových studiích dělají i muži, což je ve společnosti trochu atypické. (Laudin, 2017)

5.2.5. Další činnosti

Novinářská činnost

Již v 70. letech minulého století byly pro Vietnamce v Československé socialistické republice tištěny noviny s názvem Quê Hương v překladu Domov. Obsahovaly informace o dění u nás ale i ve Vietnamu. Noviny se rozdávaly zdarma a náklad čítal zhruba tisíc kusů. Po sametové revoluci začali mladí studenti na strahovských kolejích pro své krajany tisknout také opoziční periodikum s Diễn Đàn v překladu Fórum. Týdně se tisklo kolem dvou tisíc výtisků. První zpravodaj, který byl vydáván za účelem zisku se stal Tuân Tin Túc (Týdenní zprávy). Začal vycházet roku 1997 a o tři roky později pak přišel na trh konkurenční týdeník Tuân Lễ (Týden). Nakonec se roku 2003 spojily v týdeník Tuân Tin Mới (Novinky týdne) a staly se tak tehdejším nejčtenějším vietnamským periodikem u nás. Každý týden se vytisklo zhruba 5 000 kusů. Tentýž vydavatel také zpracovával časopis Thê Giỏi trẻ (Svět mladých). Dále pak mezi oblíbený časopis patřil Vạn Xuân (Deset tisíc jar). Vycházelo u nás spousta dalších periodik, avšak ne všechna se udržela. Dokonce některá byla předávána i do jiných zemí Evropy. (Martínková, 2010) Dnes již tato forma zpravodajství, a to nejen mezi Vietnamci, není tolik populární, jelikož jí nahradil internet.

Youtubering

Youtuber je osoba, která se věnuje přidávání virálního obsahu na portál pro sdílení a nahrávání videí na Youtube. Tato činnost je dnes velmi populární především mezi mladou generací. Na české scéně Youtube můžeme najít i několik Vietnamců, kteří natáčejí například videa, která mají za cíl seznámit Čechy s vietnamskou kulturou, s vietnamskou kuchyní anebo jen tak pobavit diváky. Nejsledovanější vietnamská Youtuberka na české scéně má v současnosti přes 350 000 sledujících, čímž se řadí mezi nejodebíranější tvůrce v České republice vůbec. Je zde ale několik dalších vietnamských jedinců, jejichž počty sledujících přesahují statisíce. Na Youtube je možné vydělávat především na základě shlédnutí a vložených reklam. Někteří youtubeři navazují spolupráce s firmami, kdy jim firmy zaplatí za to, že ve svém videu nějak zpropagují jejich produkt či značku. (Kdo to je, 2017)

6. Trestná hospodářská činnost

Tato kapitola popisuje začátky trestné činnosti Vietnamců na území České republiky, a také jak skupiny, které páchají trestné činy, podle pana Nožiny a pana Krause rozdělit na tři kategorie. Dále jsou zde jednotlivé podkapitoly, které stručně zmiňují druhy nelegálních aktivit, kterých se u nás Vietnamci dopouští, či dopouštěli.

6.1. Počátky trestné činnosti

Počátky vietnamské kriminality na našem území nelze přesně datovat, avšak docházelo k ní již před rokem 1989. Jelikož zde Vietnamci dostávali pouze 40–50 % reálné československé mzdy, snažili se si nějak tajně přivydělat. Díky tomu, že se zde pohybovali v rozmezí několika desítek let, velmi dobře znali tehdejší československý lid, a tedy věděli, po čem byla vysoká poptávka. Byla především po západním zboží. Poptávka zde ale nebyla vyrovnávána nabídkou. A tak sem Vietnamci začali nelegálně pašovat přes hranice falešné značky oblečení či bot, ale i nedostatkovou elektroniku. Dále také z československých fabrik, ve kterých byli zaměstnáni, odcizovali kusy látek, z nichž následně poptávané zboží šili. Podle publikace *Bossové, vojáci a zrnka rýže* sem toto zboží bylo dováženo i pod dohledem vietnamského velvyslanectví. Letadlo naložené padělkami přilétalo na část letiště, které sloužilo Vietnamcům například pro vojenské účely. Díky tomu nebylo kontrolováno československou celní správou a zboží tak snadno mohli naložit do nákladních aut, ze kterých se pak dostávalo na černý trh. Tato informace však uváděna jako neověřená, tedy nemusí být pravdivá. Nelegálních činností se tedy zřejmě nedopouštěli pouze obyčejní dělníci nebo ti, kteří na ně dohlíželi, ale také Vietnamci na vyšších pozicích.

Po roce 1989, kdy se otevřely hranice, začal růst nelegální dovoz zboží, ale i osob. Nahrávalo tomu především to, že se právní systém v tehdejší Československu teprve začínal přizpůsobovat demokratickým standardům. Vše bylo ve fázi rekonstrukce, navíc policejní složky dosud ani neměly moc zkušeností s organizovaným zločinem. Ten však byl jinde ve světě už na vyšší úrovni, a tak pro mnoho skupin bylo snadně proniknout do nezkušeného Československa. Nejednalo se pouze o skupiny Vietnamců, ale také na o uskupení z bývalého Sovětského svazu, ze zemí Balkánu, Itálie, ale i například i ze zemí subsaharské Afriky nebo Latinské Ameriky.

V důsledku nárůstu nelegálních aktivit u Vietnamců na československém území se začali vztahy mezi těmito dvěma zeměmi zhoršovat. Smlouvy, na jejichž základě k nám Vietnamci byli posíláni, platily ještě do roku 1992, následně už ale nové uzavřeny nebyly. Vietnamci se tedy měli vracet do své rodné země. Československo dokonce nabízelo finanční kompenzaci těm, kteří svůj pobyt zde ukončí dříve, než bylo původně v dohodě ujednáno. Někteří se vrátili, ale většina chtěla v Evropě zůstat. Jednoduchým způsobem, jak si svůj pobyt zde mohli prodloužit, bylo zařízení si živnosti. Díky níž jim pak bylo uděleno povolení k trvalému pobytu. Tyto okolnosti následně přitahovali i další Vietnamce, kteří sem přicházeli za lepším životem a vidinou výdělků, tedy spustila se vlna ekonomických migrantů. (Nožina, Kraus, 2012)

6.2. Typy skupin provozujících trestnou činnost

Vietnamská trestná činnost je vykonávána různými skupinami. Tyto skupiny se liší podle velikosti, šíře působení, ale také podle druhu zaměření. Podle Nožiny a Krause můžeme tyto seskupení rozdělit a charakterizovat následovně:

Malé skupiny – gangy

Jedná se o skupiny nejnižší úrovně, které nemají až tak velký vliv a jejich finanční prostředky jsou spíše nižší. Kvůli tomu je pro ně problém například proniknout do státní správy. Jsou orientované na násilí, ale působí ve více druzích trestných činnostech, mezi které můžeme zařadit krádeže, vydírání, pašování drog a osob nebo dokonce vraždy na objednávku. Některé tyto gangy v minulosti vznikly na našem území, ale jsou i takové které přišly jak z východu, tak ze západu. Především pochází z Německa v důsledku toho, že v Německu v minulosti došlo k mnohým operacím, které měli za úkol rozkrýt asijská trestně jednající uskupení.

Skupiny středního rozsahu

Tyto skupiny již bývají kvalifikovanější a soustřeďují se na trestné činy jako je výroba drog, cigaret nebo převaděčstvím. Jsou již také lépe organizované. Díky jejich vyšším ziskům mohou mít vliv na státní správu. To se hodí právě při převádění osob, pro které potřebují získat povolení k pobytu.

Velké skupiny organizovaného zločinu

Zde jde o uskupení, které mají ve své kompetenci mnohem širší druhy trestných činností. Často mají velmi dobré kontakty ve státní správě v ČR, ale zároveň i ve Vietnamu. Jejich nelegální aktivity jsou skrývány za provoz restaurací či heren. Hlavní postavy těchto skupiny bývají ve vietnamské komunitě velmi vlivné. Často se obklopují rodinnými příslušníky. Svou moc uplatňují na různých územích, kterému „šéfují“. (Nožina, Kraus, 2012)

Ovšem trestná činnost může být páchána i jedincem, nemusí jít vždy nutně o organizované skupiny.

6.3. Příklady nelegálních činností

6.3.1. Padělání zboží

K padělání zboží na našem území docházelo už za dob komunismu, jak již bylo popsáno v podkapitole o počátcích kriminality. Začínalo to tedy paděláním textilního zboží, obuvi, ale i elektroniky, a po roce 1989 to ještě několik let přetrvávalo. Ve 21. století tento trend ustal a mnoho Vietnamců přešlo k padělání tabákových výrobků a alkoholu. To bylo zapříčiněno nižší poptávkou po padělaném zboží, jelikož v ČR přibylo osob, jež si bez starostí originální značkové zboží mohli dovolit koupit. Podle výpovědi respondentky za nižší poptávku zboží z tržnic může také rozmach asijských e-shopů, které jsou často schopné zboží dodat levněji, než za kolik by se koupilo na tržnici.

Po tabákových výrobcích a po alkoholu ale byla poptávka v prvním desetiletí stabilnější, a Vietnamci na to také reagovali. Začali se pronajímat sklady či nějaké opuštěná zemědělská stavení a uvnitř se tvořily výrobny, kde ve produkovalo padělané zboží. Toto zboží nebylo určeno pouze pro český trh, ale i zahraniční, a to zejména ten německý. Běžné pro ony výrobny je, že osoby, které uvnitř pracují, z pravidla nevycházejí ven i po dobu několika měsíců, aby se co nejvíce snížilo riziko odhalení. (Nožina, Kraus, 2012)

6.3.2. Padělání dokumentů

Dále také dochází k padělání různých dokladů, osvědčení o vzdělání nebo praxi celkem běžné, kvůli široké státní byrokracii. I na území České republiky k padělání různých dokumentů dochází. V devadesátých letech šlo spíše o cestovní pasy nebo řidičské průkazy, později to byly výpisy z rejstříků trestů z VSR. Ten je totiž nezbytný připojit k žádosti o prodloužení či povolení k pobytu na území České republiky. Kvůli získání povolení k pobytu dochází také padělání rodných listů nebo dokonce doklady o sňatku, díky nimž je toto povolení možné dostat například na základě slučování rodin. Dochází také k padělání dokumentů a faktur spojených s dovozem zboží do České republiky. Kvůli tomu jsou pak vyměřovány nižší daně a cla. Do konce roku 2007 docházelo také k falšování dokladu *Certificate of Origin*, který udává původ zboží. To se dělo, kvůli omezením dovozu z Číny. Na certifikát pak byly uváděny jiné asijské země jako Kambodža, Indonésie, Pákistán ale i Vietnam. Na základě se pak oficiální počty dováženého zboží z Číny snižovaly, a tak Evropská komise zrušila v roce 2008 kvóty omezující dovoz jejich zboží. Ačkoli jedním z důvodů poklesu bylo takovéto podělání zmíněného *Certificate of Origin*. (Nožina, Kraus, 2012)

6.3.3. Drogová problematika

První zmínkou ve výroční zprávě Národní protidrogové centrály o Vietnamcích, najdeme již v roce 1996, kde se však o této komunitě ve spojitosti s drogami píše pouze jako konzumentech a jako o osobách, které prováděli přepravu drobných zásilek, nikdo z nich ale ještě tehdy nebyl odsouzen. (NPC, 1997)

NPC ve své výroční zprávě za rok 1997 zmiňuje, že u Vietnamské komunity zatím žádné poznatky organizované zločinu spojeného s výrobou a distribucí omamných a psychotropních látek nezaznamenala, je zde ale podotknuto, že nelze vyloučit toto dění. Avšak spíše v rámci jejich komunity, kam je těžké proniknout. (NPC, 1998)

Podle získaných statistik odsouzených Vietnamců za jednotlivé trestné činy, byla první osoba odsouzena podle § 187 Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů, trestního zákona č. 140/1961, teprve v roce 1998. Ačkoli se od tohoto roku v podstatě každoročně navyšovaly, nešlo až do roku 2002 o tak vysoká čísla.

Pro představu v roce 1999–3 osoby, v roce 2000–9 osob, v roce 2001–8 osob. (Ministerstvo spravedlnosti, 2018)

Ve Vietnamské komunitě je obchod s drogami, a také jejich užívání, neakceptovatelné a odsouzeníhodné. Proto se z počátku u této komunity drogová problematika neočekávala. První zmínka o odhalení zapojení Vietnamců do nelegálního obchodu spojeného s drogami je z roku 1999, šlo především o heroin neznámého původu, složením se totiž lišil od toho, který byl v České republice běžně dostupný. (NPC, 2000)

Avšak v roce 2001 si české bezpečnostní složky začaly všimnout, že tento problém pomalu narůstá. Spustila se tedy série operací („MAU“ a „LAMA“) proti osobám zapojeným do nelegálního drogového obchodu. Pozatýkáno bylo celkem 14 Vietnamců a 10 Čechů. (Nožina, Kraus, 2012)

Odsouzení byli až v roce 2002. V tomto roce NPC vydala zprávu, že Vietnamci svůj obchod s drogami začali koncentrovat v pohraničních oblastech, kde zároveň provozují i své tržnice. Drogy, ukryté např. v zabalených CD nebo v cigaretách, bylo prodáváno spíše do zahraničí, a to především do Německa. (Národní protidrogová centrála, 2003) V roce 2003 byly odhaleny případy, ve kterých došlo k nelegálnímu dovozu heroinu přímo z Vietnamu, vyroben byl však v sousedním Laosu. Šlo o případy v lodní, ale i letecké přepravě. Heroin byl taktně ukryt v kontejnerech, které převážně obsahovaly zboží k brzké spotřebě, například ovoce či zelenina. To zajišťovalo rychlé celní odbavení. (NPC, 2004)

Podle statistiky Ministerstva spravedlnosti se až do roku 2005 situace nijak nezhoršovala, naopak počty odsouzených Vietnamců za činy spojené s drogami se snižovaly, což bylo způsobeno již zmíněnou sérií operací. Po krátkém potlačení však od roku 2006 počty začaly opět narůstat, konkrétně v tomto roce bylo za drogové delikty odsouzeno již 33 osob. (Ministerstvo spravedlnosti, 2017)

V tomto také začal rapidně vzrůstat počet pěstíren marihuany. V roce 2005 byla odhalena pouze jedna, avšak v roce 2007 už jich bylo osm, následně roku 2008 padesát pět, v roce 2009 osmdesát čtyři, a v roce 2010 dokonce sto čtyřicet pět. (Nožina, Kraus, 2012)

Česká republika v tomto období nebyla jediná, která zaznamenala zvýšení počtu vietnamských příslušníků v oblasti pěstování marihuany. Informovaly o tom také země jako Kanada, USA, Velká Británie nebo Švédsko. (NPC, 2009)

Pro přiblížení, jak taková pěstírna vypadá, můžeme uvést případ jedné odhalené pěstírny marihuany z roku 2005. Pěstírna o velikosti 750 metrů čtverečních se nacházela v Praze 9, konkrétně v ulici Morušová, kde bylo zajištěno celkově 2 535 rostlin, a to *cannabis sativa*. Celková hmotnost rostlin dosahovala 630 kg, po usušení pak přibližně 130 kg. Dále zde byli nalezeni také nelegální přistěhovalci vietnamského původu. Operace nesla název „Akce SKLENÍK“. (NPC, 2006)

Hierarchie bývá taková, že přímo v pěstírně pobývají spíše dělníci („zahradníci“) na nejnižším stupni, kteří se o rostliny pečují, současně také hlídají, aby nedošlo ke krádeži jejich marihuany nebo k odhalení. Další osoby jsou pak vyhraněny pro dovoz potřebného materiálu nebo např. sazenic, a jiní zas přijíždějí pouze pro sklizeň, kterou následně distribuují. Tito lidé se navzájem v mnoha případech ani neznají, natož své nadřízené, proto je pak po odhalení složité organizátory vůbec dopátrat. K pěstování jsou pronajímány stavby všeho druhu (haly, stodoly, rodinné domky, ale i panelákové byty. Tyto prostory musí být pro pěstování upraveny, je potřebná izolace, aby teplo produkované ze žárovek nikam neunikalo. K rostlinám je vydávána značná péče, jsou zalévány v pravidelných intervalech, do vody jsou také přidávány různé roztoky obsahující potřebné živiny, a také se jim střídavě svítí a zhasíná. V takovýchto pěstírnách lze dosáhnout až 3x rychlejší dozrání než ve venkovních podmínkách. Pěstírny jsou vysoce výnosné, že většinou jsou náklady na veškerou produkci se vrátí již po prvním sklizení, což znamená, že další zisky jdou převážně do kapes organizátorům. (NPC, 2010)

Od roku 2010 se také začínají objevovat informace o zvyšujícím se podílu Vietnamců na nelegálním obchodu a výrobě metamfetaminu, který měl být reakcí na zvýšenou poptávku po této droze v oblastech u hranic s Německem. S tím souvisí i obchod s efedrinem, který je jednou z důležitých složek metamfetaminu. (NPC, 2011)

V roce 2013 NPC ve své výroční zprávě pojednává o značném přesedlání Vietnamců z pěstíren marihuany na výrobu a distribuci metamfetaminu. Hlavními důvody jsou menší počáteční investice, současně také nižší riziko odhalení. Což ovšem neznamená, že by pěstírny úplně vymizely, ale byly spíše menšího rozsahu (300–500 rostlin), a někteří vlastníci jich měli i více naráz. Hlavní výhodou této změny bylo opět nižší riziko odhalení. Navíc pokud by o jednu ze svých menší pěstíren přišel, ušla by mu jen část zisku, ne však veškerý. (NPC, 2014)

Nárůst produkce metamfetaminu, byl také zapříčiněn stále se zvyšující poptávkou ze zahraničí. (NPC, 2015) Vyvážet do některých zahraničních států je někdy i mnohonásobně výnosnější. Z pouličního prodeje v Německu je možné získat až 4x vyšší částku, v severských zemích dokonce až 8x vyšší. (NPC, 2016) Ačkoli se v posledních třech letech počet spáchaných trestných činů mezi Vietnamci snížil, a to i v oblasti drog, vietnamská menšina stále objemově dominuje v České republice produkci metamfetaminu. Většina je ale vyvážená do zahraničí. (NPC, 2018)

6.3.4. Celní a daňové úniky

Od začátku 90. let byl hlavní náplní práce Vietnamců obchod, a to i s padělaným zbožím, s čímž také souvisí zmíněné padělání dokumentů spojených s dovozem v předchozí podkapitole. Jelikož v tu dobu byla po falešném zboží ještě značná poptávka, Vietnamci jej dováželi v kontejnerech ve velkém. Kvůli padělání faktur a jiných dokladů souvisejících s dovozem, nedocházelo k řádnému proclení ani zdanění. Na fakturách nebyly uváděny skutečné počty a částky a byly pozměňovány na nižší. Díky tomu bylo možné zboží prodávat levně. Již v roce 2009 se odhadovaly škody způsobené těmito nekalými praktikami až do výše miliardy. Zboží téměř hned po přivozu bylo zavezeno do velkých skladů a přidané k ostatnímu zboží, odtamtud rozprodáno konečným prodejcem. Na základě toho je pak velmi obtížná kontrola. (Nožina, Kraus, 2012)

6.3.5. Obchod s lidmi

V prvním desetiletí 21. století byl zaznamenán značný nárůst případů, kdy docházelo k obchodování s lidmi. To lze rozdělit ještě na dva typy obchodu. Prvním typem je obchod s lidmi za účelem prostituce, druhým pak za účelem otrocké práce. V obou případech dochází k zabavení dokladů, násilí a vyhrožování. Nejhorší jsou na tom jedinci, kteří byli za tímto účelem dovezeni přímo z Vietnamu s absolutní neznalostí českého právního prostředí a jazyka. Například dívkám, které jsou zde právě jako oběti prostituce je vyhrožováno tím, že pokud vyhledají pomoc u příslušných orgánů, hrozí jim problém za provozování prostituce, i když k ní byly donuceny. Tomu totiž nahrává fakt, že ve Vietnamu je prostituce trestným činem a ženy kvůli tomu bývají často popotahovány, přestože se staly obětí nějakého zotročovatele. Někteří se do tohoto problému dostali až v České republice, kdy se například ocitli ve složité životní situaci, kdy jsou zadluženi

a nevědí, jak se ze svých trablí dostat. V tomto případě se pak jedná například o již zmiňované dělníky z pěstíren anebo z výroben na padělání zboží. (Nožina, Kraus, 2012)

7. Praktická část

V praktické části jsou hledány odpovědi na výzkumné otázky. K nalezení odpovědí bylo využito kvantitativního výzkumu, přesněji metodou sběru dat, a to pomocí dotazníku. Dále zde bylo využito kvalitativního výzkumu, a to za pomoci metody polostrukturovaného rozhovoru. Dalším hlavním zdrojem informací bylo Ministerstvo spravedlnosti a také Český statistický úřad.

7.1. Trestná hospodářská činnost Vietnamců

Podrobná statistika odsouzených Vietnamců společně s konkrétními spáchanými trestnými činy se na území České republiky vede od roku 1995. Do té doby takové statistiky vedeny nebyly a není tedy možné zjistit potřebné údaje. Získaná data za posledních více než 24 let nám však mohou problematiku trestného jednání Vietnamců dostatečně přiblížit.

„Dobrý den, data máme od roku 1995. Z let 1990 až 1994 k dispozici žádná data nejsou. Před rokem 1989 máme data pouze v papírové podobě a nejsou tak podrobné jako data od roku 1995. Údaje o počtu odsouzených Vietnamců z nich tedy zjistit nejde.“
Ministerstvo spravedlnosti - 23. 11. 2018

Jedním z cílů této práce bylo zjistit, v jaké míře se Vietnamci dopouští trestné činnosti. Tuto míru by nám asi nejlépe vyjádřil podíl odsouzených osob na celkovém počtu Vietnamců žijících na území České republiky starších 15 let. Statistika, ve kterých jsou Vietnamci rozdělení podle věkových skupin, se však vede až od roku 2004, nelze ji tedy použít ke všem zkoumaným rokům. Proto je v *Tabulce 3 – Odsouzené osoby* míra vyjádřena jako podíl odsouzených Vietnamců na celkovém počtu Vietnamců, ve kterém jsou tedy zahrnuti i osoby mladší 15 let.

„Dobrý den, posílám počty občanů Vietnamu dle věkových skupin od roku 2004 až do 2017, údaje za starší roky nejsou bohužel k dispozici.“ Český statistický úřad - 7. 3. 2019

7.1.1. Vývoj počtu odsouzených

V následující tabulce lze vidět, že od začátku sledovaného období má podíl odsouzených na celkovém počtu tendenci spíše klesat, přestože se počet Vietnamců pobývajících v České republice značně proměňoval. Zatímco se v roce 1995 podíl osob

odsouzených za páchaní trestné činnosti blížil téměř ke 2 %, v současnosti je to pouze 0,51 %. Nejzajímavějšími roky jsou však poslední tři, tedy období 2016–2018, kdy došlo k výraznému snížení podílu odsouzených. Ještě v roce 2015 bylo dosouzeno celkem 512 osob, v roce 2018 už to bylo jen 310, což je pokles téměř o 40 %.

Tabulka 3 - Odsouzené osoby

Rok	Odsouzené osoby	Vietnamci v ČR celkem	Podíl odsouzených osob na celkovém počtu
1995	272	14213	1,91 %
1996	375	17620	2,13 %
1997	253	20950	1,21 %
1998	196	22875	0,86 %
1999	468	24824	1,89 %
2000	552	23556	2,34 %
2001	431	23924	1,80 %
2002	331	27143	1,22 %
2003	339	29046	1,17 %
2004	365	34179	1,07 %
2005	412	36833	1,12 %
2006	390	40779	0,96 %
2007	433	51101	0,85 %
2008	487	60255	0,81 %
2009	487	61115	0,80 %
2010	565	60289	0,94 %
2011	557	58205	0,96 %
2012	506	57300	0,88 %
2013	561	57347	0,98 %
2014	546	56609	0,96 %
2015	512	56900	0,90 %
2016	358	58025	0,62 %
2017	314	59761	0,53 %
2018	310	61143	0,51 %

(Zdroj: Český statistický úřad, Ministerstvo spravedlnosti – vlastní zpracování)

Jednou z výzkumných otázek je: **Z jakých důvodů došlo v posledních třech letech k výraznému snížení počtu odsouzených Vietnamců (téměř o 40 %), i přesto, že jejich**

počet zde narůstal? Nalézt odpověď na tuto otázku pomohou výpovědi, jak českých, tak vietnamských respondentů a informátorů.

Jedním z důvodů, proč dochází k tomuto snížení je současná příznivá ekonomická situace a zároveň i vyšší mzdy, a lidé tak nepoptávají levné zboží z vietnamských tržnic, které mohlo být pořízeno onou nelegální cestou. Na základě toho jsou pak někteří obchodníci nuceni změnit oblast podnikání. Někteří z těchto řad se zřejmě uchýlili k drogám, avšak někteří přešli raději k vietnamským restauracím. Jak vypovídá respondent, česká společnost začala více požadovat vietnamskou autenticitu. Tento požadavek je právě uspokojován rostoucím počtem restaurací s vietnamskou kuchyní. V poslední době jsou velice oblíbené například polévky Pho, vznikají tedy i restaurace specializované přímo na tento druh pokrmů.

„Došlo obecně k růstu české ekonomiky, růstu mezd a zároveň snížení cen některých produktů, jejichž repliky byly často prodávány vietnamskou menšinou. Vzhledem ke snížení poptávky po replikách těchto produktů došlo také ke snížení nabídky. Vietnamská menšina se vždy přizpůsobuje poptávce české společnosti. Ta v dnešní době již nepoptává levné neoriginální oblečení, ale naopak autenticitu, a to se týká například také vietnamské kuchyně. Z poslední roky tak nemalý počet stánkařů přešel právě do restaurací.“ (Informátor T.N. - 27 let)

Podle následujících dvou výpovědí respondentů, trestnou činnost v České republice páchají především Vietnamci, kteří jsou zde nově přistěhovalí. Může to být zapříčiněno tím, že jsou v tíživé situaci, kdy za sebou táhnou dluhy, které jim vznikly, na základě vycestování do Evropy. Do České republiky přijedou s tím, že brzy vydělají a své dluhy budou moci splatit. Podle informátorky L.N. totiž si lidé ve Vietnamu myslí, jak je v České republice snadné vydělat peníze, a jakmile sem člověk přijede, je automaticky za vodou. Po příjezdu však někteří narazí. Stává se, že po příjezdu nemohou najít legální způsob obživy, a tak jsou často v podstatě nuceni přijmout práci, kterou se dopouští nějakého trestného činu. Jak již bylo zmíněno v kapitole Migrace po roce 1989, takoví Vietnamci se zde ocitli například po roce 2009, kdy došlo k hospodářské krizi. Dva roky předtím k nám přijelo přibližně 20 000 Vietnamců pracovat do výrobních podniků. Někteří z nich pak ale v důsledku krize byli propuštěni,

a proto se uchylovali k trestným činnostem. V tu dobu také, jak je vidět v předchozí tabulce, počet odsouzených Vietnamců vzrůstal, což trvalo až do roku 2015. Čím déle tu Vietnamci

zůstávají a zlepšuje se například jejich finanční situace nebo disponují lepšími jazykovými znalostmi, je vyšší šance, že si najdou legální práci a integrují se. Na začátku také mohou mít problém s tím, že jsou zvyklí na to, jak to chodí ve Vietnamu, kde je podle respondenta vyšší míra korupce a často tam různé prohřešky lidem procházejí. Čím déle ale žijí v České republice, začnou si uvědomovat, jaké by ze svých činů mohli mít následky.

Na to také zřejmě reaguje i Vláda ČR. V roce 2018 bylo ze strany ČR pozastaveno udělování víz za účelem podnikání a zaměstnání, přednostně se vydávala víza za účelem slučování rodin. Jako důvod byl uváděn, že je česká ambasáda ve Vietnamu přetížena. Bývalý ministr zahraničí Lubomír Zaorálek, však uvedl, že je to i jistá reakce na vietnamský organizovaný zločin, který je v ČR přetrvávajícím problémem, a myslí si, že je tento problém velmi vážný. (ČTK, 2018)

„Vláda ČR v posledních letech pokračuje ve snižování počtu udělených víz. Každým rokem se tak snižuje počet vietnamských imigrantů, kteří přijíždějí do ČR. Trestná činnost byla často páchána právě těmi, kteří přijeli nově do ČR a nemohli zde sehnat dobrou práci. Ve Vietnamu si vzali obrovské dluhy, aby mohli vůbec vycestovat do Evropy. Pod nátlakem a s vidinou rychlého zisku tak často museli přijmout "práci", která představovala trestný čin.“ (Respondent-V, 27 let)

„Můj názor je ten, že to souvisí s tím, že tyto trestné činnosti jsou páchané především přistěhovanou vietnamskou menšinou, kteří se ještě dostatečně nedokázali akomodovat pravidlům/zákonům v ČR. Jsou zvyklí na standardy, které panují ve Vietnamu, kde je vyšší míra korupce než v ČR a nedodržování pravidel (např silničního provozu) běžně často prochází. Čím jsou tito Vietnamci v ČR déle, tím více si uvědomují vyplývající důsledky plynoucí ze svých činů a páchají trestnou činnost méně.“ (Respondent-V, 24 let)

Nejčastěji bylo u respondentů zmiňováno, že důvodem, proč se snižují počty odsouzených je ten, že začíná dospívat nová generace Vietnamců. Tato generace mnohdy studuje na vysokých školách a disponuje již výbornou znalostí českého jazyka, dále znalostí zdejšího systému, a také české společnosti. Pro tyto mladé Vietnamce je pak mnohem snazší si najít dobrou práci a nemají tedy potřebu se uchýlovat ke kriminalitě. Tito lidé pak mohou pomáhat svým rodičům a známým s integrací se do společnosti a tím také snižovat počty trestných činů.

„Dospívá další generace Vietnamců, kteří mají vystudované VŠ, díky tomu snadno najdou práci a nemají proto potřebu se uchýlovat ke kriminalitě.“ (Respondentka-V, 32 let)

„Do dospělosti vstupuje nová generace Vietnamců, kteří díky tomu, že v České republice vyrůstali, umí dobře česky a není pro ně obtížné si najít práci, takže nemají potřebu konat trestnou činnost. U nás v bance pracuje jedna mladá Vietnamka mluvící plynule česky a všichni si jí vychvalují.“ (Respondent-Č, 42)

„Nové generace už se dost začlenily do české společnosti a vydělávají si dostatečně i normální prací. Jsou vzdělaný na českých školách a inteligentní lidi.“ (Respondent-Č, 22 let)

Další z respondentů pak uvádí, že důvodem, proč se tyto počty snižují, je lepší činnost Policie České republiky a jejich dalších útvarů. Díky jejich práci již mnoho zločineckých skupin bylo rozpuštěno. Naopak se také objevily názory, že si Vietnamci pouze dávají větší pozor při páchání trestných činností. Používají moderní technologie jako jsou kamery okolo svých tržnic, díky kterým mohou upozornit například na příjezd police.

„Myslím si, že je to hlavně kvůli dobrou práci policie, dneska už je maj víc prokouknutý a vědi jak na ně.“ (Respondent-Č, 26 let)

„Podle mě je jedním z důvodů to, že Vietnamci dokážou tu kriminalitu líp skrývat než dřív. Někde jsem četl, že na tržnicích běžně sledují kamery, co mají u vchodů, a když se tam objeví třeba policajti, tak hned daj vědět ostatním, aby schovali všechno co by se nemělo najít. Sám jsem dokonce viděl, když jsem byl v Hřensku, jak tam Vietnamci ve stáncích vystavovali fejkový oblečení jakože od Adidasu. A vždycky když se blížilo policejní auto, tak tyhle věci začali uklízet, a vždycky houkli na stánek vedle aby je taky informovali. A hned jak auto projelo, začali to tam zas vyskládat.“ (Respondent-Č, 25 let)

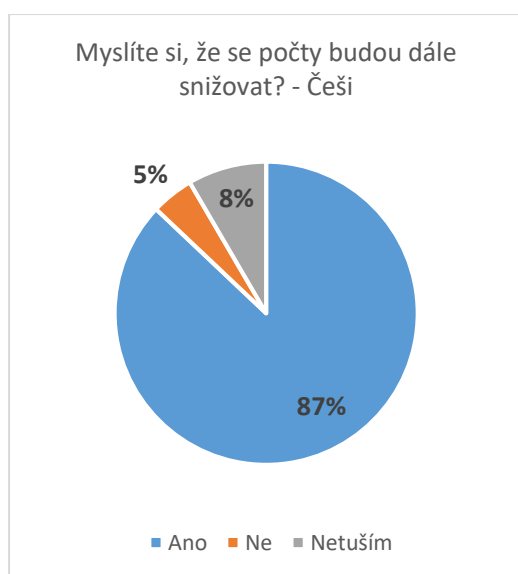
Dalším názorem, proč počty trestných činů a odsouzených Vietnamců klesají, byl ten, že ti, co se jich dříve dopouštěli, jsou již dnes dostatečně zajištěni a nemají tak potřebu dál trestnou činnost vyvíjet.

„Zanechání trestné činnosti z důvodu dostatečného zajištění.“ (Respondentka-V, D27 let)

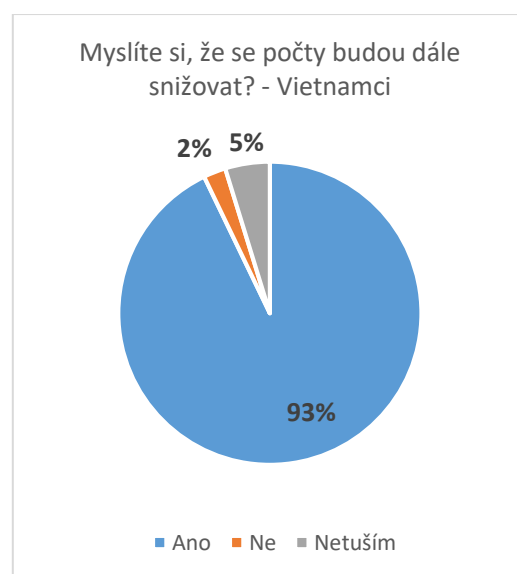
„Už si nelegální činnosti vydělali dost, takže to dál nepotřebujou dělat.“ (Respondent-Č, 22 let)

V dotazníku po otázce, která se zabývala důvody, proč dochází v posledních třech letech k takovému snížení, následovala otázka, jestli si respondenti myslí, že se trestná činnost bude nadále snižovat či nebude. V následujících grafech můžeme vidět, že Vietnamci jsou v tomto o něco optimističtější. Zatímco 87 % dotázaných Čechů si myslí, že se trestná činnost páchaná Vietnamci bude dále snižovat, dotázaných Vietnamců si to myslí 93 %. Následně těch, kteří si myslí, že se dál snižovat nebude bylo mezi Čechy 5 % a mezi Vietnamci pouze 2 %.

Graf 2 - Myslíte si, že se počty budou dále snižovat? - Č

Graf 3 - Myslíte si, že se počty budou dále snižovat? - V

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Podle výpovědí respondentů lze vidět, že se názory na to, proč v posledních letech dochází k tak výraznému snížení trestných činů a odsouzených, se odlišují. Přesto 87 % dotázaných Čechů a 93 % dotázaných Vietnamců, vidí tento vývoj do budoucna spíše pozitivně, a to tak, že se počty budou dále snižovat. Z odpovědí respondentů lze vyvodit 6 důvodů, proč tedy k onomu snižování dochází, i přestože si některé protiřečí, je dobré je brát v potaz.

- Současná ekonomická situace – v důsledku toho je snazší najít legální způsob obživy, a to například díky nízké míře nezaměstnanosti a vysoké poptávce po pracovní síle. Dále jak bylo zmíněno Čechi také začali vyhledávat vietnamskou autenticitu, namísto levného zboží, a to především ve formě vietnamské kuchyně. Tedy mnoho Vietnamců začalo podnikat v oblasti gastronomie.

- Celorepublikově pokles kriminality – k poklesu trestné činnosti nedochází pouze mezi vietnamskou menšinou, ale také celorepublikově. To opět souvisí s onou dobrou současnou ekonomickou situací, kdy se lidé mají lépe, a tak nemají potřeby páchat trestnou činnost ve vysoké míře.
- Nová generace – jako nejčastější důvod, proč dochází k poklesu trestné činnosti a odsouzených, byl, že se tak děje především díky nové mladé generaci Vietnamců, která je přizpůsobená české společnosti, disponuje kvalitní češtinou. Na základě toho pak mohou pomáhat svým rodičům v integraci a trestné činnosti tak předcházet.
- Lepší činnost policie – dalším důvodem může být, že PČR v předchozích letech vykonávala svou práci velmi dobře, díky čemuž se v minulosti podařilo mnoho zločineckých skupin rozbít, což mohlo mnoho dalších od trestné činnosti odradit.
- Dostatečné zajištění – dále se také objevily názory, že někteří mohli svou trestnou činnost ukončit na základě dostatečného zajištění anebo splacení dluhů, kdy už dále nemají potřebu nějakou kriminalitu páchat.
- Lepší krytí trestné činnosti – tento pohled je trošku pesimističtější než předešlé, ale je také potřeba jej brát v potaz. Díky dnešním technologiím, například pomocí smartphonů anebo kamerových systémů i Vietnamci mohou lépe hlídat svou nelegální činnost a předcházet tak odhalení.

7.2. Nejčastější trestné činy v letech 1995–2018

Tato kapitola si klade za cíl odpovědět na výzkumnou otázku: **Kterých konkrétních trestných činů se podle paragrafu trestního zákoníku Vietnamci v České republice nejvíce dopouštějí? A jaké jsou příčiny jejich vývoje?**

V následující tabulce jsou uvedeny nejčastější trestné činy, kterých se Vietnamci v České republice za příslušný rok dopustili. Pokud by se pominuly roky 2005 a 2006, kdy nejpočetnějším trestným činem bylo § 171 Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle zákona č. 140/1961 Sb., až do roku 2012 přetrvávalo hlavně porušování práv k ochranným známkám, tedy zjednodušeně padělání zboží a dokumentů. Při bližším nahlédnutí do statistik získaných od Ministerstva spravedlnosti, lze zjistit, že i roky 2005 a 2006, zjistili bychom, že i v těchto letech se Vietnamci dopouštěli nejčastěji trestných aktivit spojených s paděláním nebo porušováním autorských práv, avšak někteří byli odsouzeni podle jiných paragrafů. Hlavním milníkem je zde rok 2012, kdy se poprvé byl odsouzen nejvyšší počet Vietnamců za aktivity spojené s drogami, konkrétně podle § 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, zákona č. 40/2009 Sb. Tato skutečnost přetrvává až do současnosti.

V roce 2011 si můžeme všimnout změny paragrafu a názvu trestného činu. Z § 150 Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu podle zákona č. 140/1961 Sb. na § 268 Porušení práv k ochranné známce a jiným označením podle zákona č. 40/2009 Sb. Je to z toho důvodu, že v roce 2009 vyšel platnost, následovně v roce 2010 v účinnost nový trestní zákoník. Ten nahradil do té doby stávající trestní zákon z roku 1961. Nový trestní zákoník toho přinesl mnoho, co doposud nebylo bráno v potaz, tj. například stalking nebo „nabourávání se“ do počítačových systémů. (Epravo, 2009)

Tabulka 4 - Nejčastější trestný čin

Rok	Paragraf	Trestný čin	Odsouzené osoby
1995	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	161
1996	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	266
1997	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	148
1998	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	73
1999	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	271
2000	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	349
2001	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	230
2002	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	115
2003	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	87
2004	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	90
2005	171	Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání	111
2006	171	Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání	109
2007	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	106
2008	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	109
2009	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	102
2010	150	Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu	111
2011	268	Porušení práv k ochranné známce a jiným označením	97
2012	283	Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	93
2013	283	Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	153
2014	283	Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	157
2015	283	Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	189
2016	283	Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	116
2017	283	Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	106
2018	283	Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy	82

(Zdroj: Ministerstvo spravedlnosti – vlastní zpracování)

7.2.1. Důvody změny nejčastějšího trestného činu

Jaké jsou důvody toho, proč se od roku 2012 tolik začaly objevovat případy, kdy byl Vietnamec odsouzen za činnosti spojené s drogami, zatímco do té doby šlo především o padělání zboží? Tyto otázky pomohou objasnit výpovědi vietnamských respondentů. Nutno podotknout, že i když jsou dnes počty odsouzených Vietnamců nižší, než tomu bylo například v roce 2015, výrobě a distribuci metamfetaminu podle Národní protidrogové centrály stále dominují. (NPC, 2018)

Jedním z důvodů této změny je dlouhodobě klesající poptávka po zboží z tržnic. Mnoho lidí si dnes může dovolit dražší produkty, které také pokládá za kvalitnější, proto lidé častěji využívají velkých obchodních center jako je například Centrum Černý Most v Praze, a navštěvují obchody se „značkovým“ zbožím.

„Jako dítě rodičů, kteří prodávají na tržnici, to sleduji na tržbách. Maloobchodní prodej na tržnicích se každým dnem snižuje.“ (Respondent-V, 24 let)

Navíc podle respondentky si dnes lidé takové zboží, které je dostupné na vietnamských tržnicích, mohou koupit jednoduše na asijských e-shopech, které je pak vyjde často levněji, než kdyby si jej koupili na tržnici či v obchodě. Dokonce někdy ani není potřeba platit náklady spojené s dopravou, a tak toto zboží lze pořídit za velmi nízké ceny. Tato možnost v prvním desetiletí 21. století nebyla až tak rozšířená, teprve v tom druhém přibývá lidí, kteří tyto služby využívají.

„Přilivem e-shopu jako E-bay, Wish, Aliexpress si Češi dokážou objednat zboží stejně levně ne-li levněji a přijde jim to rychle.“ (Respondentka-V, 20 let)

Mnoho Vietnamců je v České republice hlavně kvůli vidině zisku. Pokud ale prodej textilního zboží, obuvi a elektroniky již nevyváží jako dřív, je potřeba najít jinou alternativu, díky které budou opět vydělávat. Někteří proto zvolili v posledních letech populární vietnamské restaurace nebo nehtová studia, někteří se ale uchýlili k drogám. Po drogách je poptávka vysoká a Vietnamci tedy svým jednáním uspokojují poptávku.

„Souvisí to s poptávkou ze strany české společnosti. V minulosti byly nižší mzdy a originální zboží světových značek si mohli dovolit spíše osoby s nadprůměrnými příjmy. Z toho důvodu byla velká poptávka po replikách těchto zboží a vietnamská menšina se toho snažila využít a uspokojit poptávku. Dnes je originální zboží za velmi dostupnou cenu

a poptávka po replikách je už minimální. Naopak vzrostla poptávka po omamných látkách. Vietnamská menšina se zase snaží uspokojit poptávku.“ (Respondent-V, 27 let)

Navíc drogy jsou obecně velmi výdělečným odvětvím, a to celosvětově. V současnosti se Vietnamci soustřeďují především na metamfetamin, a to z toho důvodu, že je velmi výnosný, navíc k jeho výrobě není potřeba rozsáhlých prostorů a energie, jako je to třeba u pěstování marihuany.

„Uvědomění si, že prodej a distribuce drog je výnosnější business a rychlejší cesta k balíků peněz, byť je značně rizikovější. Je to zároveň činnost, která nevyžaduje tolik dovedností.“ (Respondent-V, 24 let)

Dalším důvodem, proč se Vietnamci dopouští tolika trestných činů spojených s drogami je ten, že v České republice nejsou tresty za tyto činy tak vysoké. Podle respondenta může být člověk kvůli drogám odsouzen dokonce až k trestu smrti.

„Navíc tresty za tyto trestné činy jsou velmi nízké v porovnání s tresty udělovanými za podobné trestné činy ve Vietnamu. Za distribuci omamných látek lze ve Vietnamu uložit i trest smrti. To si málokdo dovolí "podnikat" v tomto businessu.“ (Respondent-V, 27 let)

Z předchozích výpovědí vietnamských respondentů tedy vyplývá, že skutečnost, proč se Vietnamci od roku 2012 soustřeďují především na aktivity spojené s drogami, má na svědomí pět hlavních důvodů, a těmi jsou:

- Nižší poptávka po zboží z tržnic – s tím souvisí vyšší kupní síla obyvatel, zároveň také, že podle dotázaných Čechů, považují zboží z vietnamských tržnic za méně kvalitní.
- Příliv asijských e-shopů – lidé nakoupí zboží přímo z Asie (především z Číny), které pak bývá levnější než na tržnicích.
- Poptávka společnosti po drogách – poptávka po drogách je v České republice vysoká „V r. 2016 bylo v ČR odhadnuto celkem 46,8 tisíc problémových uživatelů opioidů a pervitinu, z toho 34,3 tisíc uživatelů pervitinu, 7,3 tisíce uživatelů buprenorfinu, 3,4 tisíce uživatelů heroínu.“ Dále pak osob, které pravidelně užívají konopí ve ČR, je přibližně 98–119 tisíc. To jsou však počty těch, kteří tyto drogy užívají pravidelně a řadí se tak mezi problémové uživatele. Ti, kteří drogy vyhledávají jen příležitostně, těch je pak mnohem více. (Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, 2017)

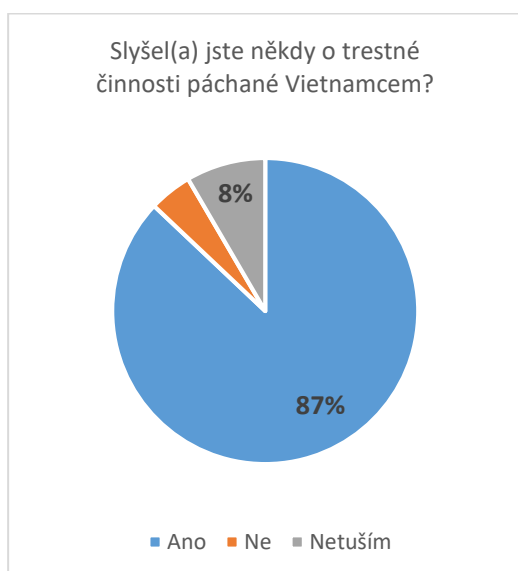
- Výroba a distribuce drog je výnosnější – Podle výroční zprávy Národní protidrogové centrály za rok 2014 jsou náklady na jeden kilogram metamfetaminu okolo 170 000 Kč. V České republice v rámci „velkoobchodního prodeje“ za takovýto kilogram lze utržit asi 250 000 Kč, v případě, že se pak prodává v rámci pouličního prodeje po menších množstvích, cena za gram se zvyšuje. „Zlatým dolem“ je pak prodat metamfetamin například do Německa, kde lze počítat s 4x vyšším ziskem, dále pak do severských zemí, kde lze počítat se ziskem až 8x vyšším. Takže lze říci, Vietnamce k přesedlání na drogy vede vidina vysokého zisku. (NPC, 2015)
- Nižší tresty za drogy v České republice než ve Vietnamu – jak již bylo zmíněno, podle respondenta jsou ve Vietnamu přísnější tresty za činnosti spojené drogami, což může způsobovat, že někteří Vietnamci nemají v ČR tak velký strach.

7.3. Pohled české majority

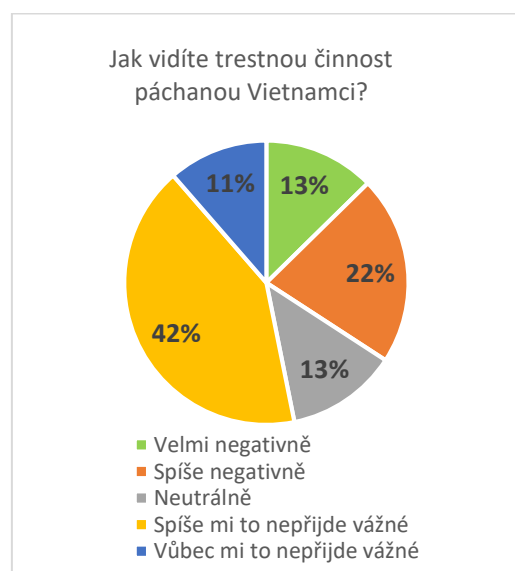
Tato část práce se zabývá pohledem české majority na trestnou hospodářskou činnost Vietnamců, jelikož jedna z výzkumných otázek zněla: **Jak česká majorita pohlíží na trestnou činnost Vietnamců v ČR?** Do této části budou zároveň zařazeny i výpovědi z rozhovoru se zaměstnancem Policie České republiky, který dříve působil na pozici vyšetřovatele.

V dotazníkovém šetření, které je vyobrazeno pomocí následujících grafů, bylo zjištěno, že 95 % dotázaných někdy slyšelo o trestné činnosti páchané v ČR ve spojitosti s Vietnamci, zbývající 5 % pak uvedlo, že si nejsou jistí. Nikdo z respondentů ale neuvedl, že by o trestné činnosti ve spojení s Vietnamci nikdy neslyšel. Podle tohoto výsledku lze říci, že trestná činnosti Vietnamců je mezi českými občany známou skutečností, avšak na otázku, která se týkala jejich postoje k trestné činnosti Vietnamců, nejvíce respondentů, a to 42 % odpovědělo, že tato problematika jim spíše nepřijde vážná. 11 % odpovědělo, že jim nepřijde vůbec vážná. Za to velmi negativně se k tomu staví jen 13 % dotázaných, a spíš negativně 22 %.

Graf 4 - Slyšel(a) jste někdy o trestné činnosti páchané Vietnamcem? - Č

Graf 5 - Jak vidíte trestnou činnost páchanou Vietnamci? - Č

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Více dotázaných Čechů tedy trestnou činností Vietnamců nevidí jako vážný problém. Tento pozitivní postoj někteří vyjádřili v otázce, ve které měli možnost se více rozepsat. Z následujících výpovědí respondentů je cítit kladný vztah k Vietnamcům a zároveň zde zmiňují, že Vietnamce jako pachatele trestných činností nevidí.

„Vietnamce mám rád, v jejich večerkách hraje příjemná asijská hudba a kupuju si tam instantní polívky. Neznám žádný Vietnamce kriminálníky, takže to asi tak horký nebude.“
(Respondent-Č, 25 let)

„Pracuji v jednom obchodním řetězci, kde se Vietnamci setkávám v podstatě každý den. Vždy se chovají slušně, žádné zločince v nich rozhodně nevidím. Naopak je spíš obdivuji pro jejich pracovitost. Těch, který dělaj neplechu podle mě moc není, ani ta čísla, která zde uvádíte mi nepřijdou moc vysoká.“ (Respondentka-Č, 37 let)

Jeden z českých respondentů však vyjádřil značné nespokojení s touto problematikou a hodnotí ji velmi negativně. Špatně hodnotí především činnosti spojené s drogami.

„V současnosti se Vietnamci angažují hlavně v drogách. To hodnotím velmi negativně, ať si klidně šmelej daně, ale drogy jsou pořádný svinstvo. Nesnáším drogy, jen to ničí lidi, a to víc mi vadí, když se na tom ještě někdo snaží vydělat.“ (Respondent-Č, 28 let)

7.3.1. Rozhovor se zaměstnancem Policie České republiky

Jedním z informátorů, se kterým byl veden rozhovor, je zaměstnanec Policie České republiky, který dříve působil na pozici vyšetřovatele. Při své práci přicházel do styku i s Vietnamci. Jeho pohled na trestnou činností Vietnamců je podle jeho slov velmi negativní, ale stejně negativní pohled upírá k jakékoli kriminalitě, ať už se jedná o Čecha, Vietnamce nebo Itala.

Jako odpověď na otázku, proč v posledních třech letech dochází k tak výraznému snížení trestné činnosti mezi Vietnamci, informátor J.Z. uvedl, že snižující se počty kriminality mezi Vietnamci souvisí především s dobrou ekonomickou situací. Dále také s lepším majetkovým zajištěním společnosti, zároveň s kvalitnější prací policie a kontrolních orgánů, a to i díky moderním technologiím jako jsou kamerové systémy. Tyto faktory však podle něj souvisí s celkovým poklesem kriminality v České republice, nejen mezi Vietnamci. Do budoucna si však také myslí, že se počty spáchaných trestných činů mezi Vietnamci budou snižovat, a to i díky nové generaci.

Dále na otázku týkající se změny nejčastějšího trestného činu od roku 2012 J.Z. uvedl podobné důvody, jaké již byly popsány v předchozí části. A to tedy, že za změnu může především nízká poptávka po levném zboží na tržnicích v důsledku lepší ekonomické situace obyvatel v České republice. Zároveň poptávka po drogách je vysoká, a tak se vlivem té poptávky přeorientovali na odvětví s jistým ziskem. Jako další důvod této změny zmiňuje dobrou činnost orgánů zabývajících se kontrolou dováženého zboží z Asie.

„Na tuto změnu měla dle mého názoru největší vliv ekonomická situace obyvatel ČR, kdy se tato skupina pachatelů přeorientovala na jinou trestnou činnost, neboť prodej zboží, které dříve tato komunita nabízela k prodeji, výrazně poklesl a poptávka po dodávaném zboží se také výrazně snížila. Samozřejmě je zde za tímto také vidět činnost orgánů zabývajících se kontrolou dovozu z Číny a jiných asijských zemí, a vlastně nejen z Asie. K této změně také došlo, protože že v současné době je naopak velká poptávka po omamných a psychotropních látkách a jedech, kdy tato část obyvatelstva zcela pružně zareagovala na tuto poptávku a snaží se přeorientovat na tuto trestnou činnost.“

Na čísla týkající se počtů odsouzených a trestných činů, je potřeba pohlížet s určitou rezervou. Je podle něj totiž nutné brát v potaz i velkou mírou skryté kriminality, kterou se zatím nepodařilo odhalit. Jako problém v odhalování především vidí to, že Vietnamci často žijí ve velkých komunitách, kam je velice obtížné proniknout. Jsou mezi sebou velmi provázaní. A ačkoli by se někteří jedinci chtěli osamostatnit a oprostít se od trestní činnosti, není jim to umožněno. To se stává především Vietnamcům, kteří do České republiky přicestovali až v pozdějších dobách. Tito jedinci vyhledávají pomoc při příjezdu do ČR s tím, že jim jejich krajané, kteří jsou zde už zběhlejší, pomohou v těžkých začátcích, a také s jazykovou bariérou. Z počátku jim například zajistí prostory k podnikání, či zařídí dodavatele zboží. Když se ale chtějí osamostatnit je jim v tom bráněno.

„...musím konstatovat, že zde je nutné počítat s velkou mírou skryté kriminality, která není známa orgánům činným v trestním řízení, jde o to, že vietnamská menšina žije převážně ve velkých a silných komunitách, kde si jsou schopni tyto osoby navzájem velmi pomáhat, ale následně je za určitou pomoc, zejména z počátku podnikání, vyžadována obrovská loajalita.“

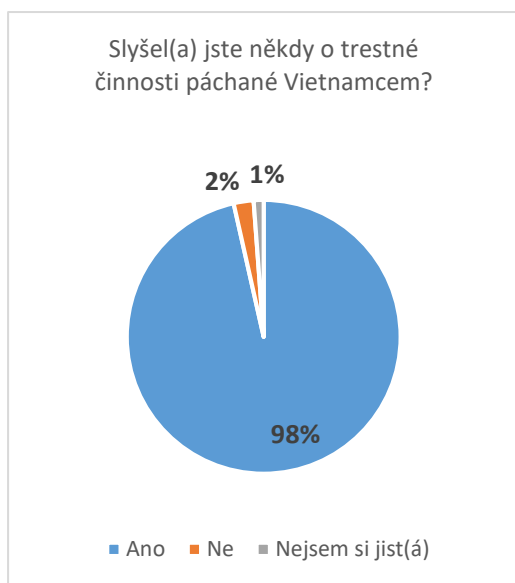

7.4. Pohled vietnamské minority

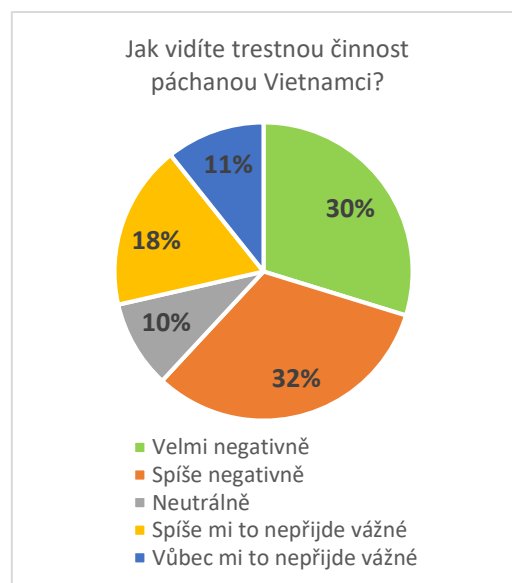
Tato část se zabývá pohledem vietnamské menšiny na trestnou činnost páchanou Vietnamci. Zjištění tohoto pohledu si kladla za cíl jedna z výzkumných otázek a to tato: **Jak vietnamská menšina pohlíží na trestnou činnost Vietnamců v ČR?**

V prvním grafu je vidět, že i téměř každý Vietnamec někdy zaslechl o trestné činnosti páchané Vietnamcem, stejně jako tomu bylo u Čechů. Avšak druhý graf, který se týká pohledu na tuto problematiku, se od toho českého poměrně liší. Mezi dotázanými Vietnamci na trestnou činnost nahlíželo 30 % osob velmi negativně, 32 % spíše negativně. Pouze 11 % tato problematika nepřijde vůbec vážná, a dále 18 % spíše nepřijde vážná.

Graf 6 - Slyšel(a) jste někdy o trestné činnosti páchané Vietnamcem? - V

Graf 7 - Jak vidíte trestnou činnost páchanou Vietnamci? - V

(Zdroj: Vlastní zpracování)

Proč je mezi vietnamskými respondenty na trestnou činnost páchanou Vietnamci nahlíženo o dost negativněji, mohou přiblížit jejich výpovědi z části dotazníku, ve které se k tomuto tématu mohli více vyjádřit. Hlavním důvodem je zřejmě časté spojování s trestnou činností a „házení do jednoho pytle“, ačkoli podle respondentů zde většina žije spořádaný život. Jedna z respondentek uvedla, že ji toto spojování velmi uráží. Dále jeden z informátorů také uvedl, že tito, co páchají onu trestnou činnost vytváří špatný obraz o celé

komunitě. Uvedl také, že jeho cílem je napomoci se vietnamské komunitě lépe začlenit do české společnosti.

„Vnímám to hodně negativně protože většina Vietnamců je normálně slušná a neznám nikoho, kdo by se něčeho takového dopouštěl. Kvůli těm pár lidem nás pak Češi hážou do jednoho pytle. S tím rozhodně nesouhlasím a dost mě to uráží.“ (Respondentka-V, 26 let)

„Jsem Vietnamcem druhé generace, který vyrůstal a vystudoval v ČR. Mým cílem je pomoci vietnamské menšině se lépe začlenit do české společnosti. Nelegální činnost vietnamské menšiny tedy vnímám velmi negativně, neboť mnoho Vietnamců zde pracuje a žije spořádaným životem a ta malá část, která páchá trestné činy, vytváří špatný obraz o celé naší komunitě.“ (Informátor T.N., 27 let)

„Řekla bych, že my Vietnamci hodně vnímáme otázku cti, jak naší rodiny, tak celé komunity, proto to naši lidé mohou brát hůře.“ (Informátorka L.N., 24 let)

„Velice mne mrzí, že kvůli penězům dokážou něco takového dělat. Vietnamci jsou pak házeni do stejného pytle a vede to k nenávisti vůči Vietnamcům.“ (Respondentka-V, 24 let)

„Osobně jsem se s žádnou kriminalitou ve vietnamské komunitě neseťkal, možná jedině, že mi někdo nedal účtenku jak je teď to EET... Ale jinak mi celkem vadí, že si to o nás lidi myslí.“ (Respondent-V, 20 let)

Dále jedna slečna, která také na tuto problematiku nahlíží negativně, uvedla jako důvod to, že její otec v minulosti téměř skončil za mřížemi. Za jaký trestný čin ale neuvedla, jelikož jak je zmíněno v nadcházející výpovědi, doma o tom nemluví a nerada se k těmto věcem vrací.

„Jelikož můj otec kvůli tomu skončil skoro ve vězení, nesnáším tyhle věci. Nemluvíme o tom doma, ale v budoucnu se k těmto věcem už nechci nikdy dostat.“ (Respondentka-V, 18 let)

Ovšem jak již vyplynulo z grafu, objevily se i názory, kdy si Vietnamci nemyslí, že by trestná činnost byla závažným problémem. Příkladem toho jsou následující dvě výpovědi respondentů, kdy jeden říká, že Vietnamci u nás nezpůsobují tolik rozruchu, jelikož se případy trestné činnosti spáchané někým z vietnamské menšiny, nedostávají často do médií, a že jde o pár jedinců.

„Celkově si myslím, že Vietnamci jsou národem, kteří jsou pilní, nezpůsobují tolik rozruchu či problémů, jelikož žijí v ČR dost dlouho a do zpráv o trestných činech se dostávají jediné jedinci, a to párkrát do roka, takže nic hrozného.“ (Respondent-V, 29 let)

„Já nevím no, nepřijde mi, že by to bylo tak vážný, protože těch co to dělají je fakt jen pár.“ (Respondentka-V, 27 let)

I přesto, že někteří z dotázaných trestnou činností páchanou Vietnamci neberou jako vážný problém, většina však odpověděla opačně, a to tedy, že tuto skutečnost vnímají velmi anebo spíše negativně. Hlavními důvody je zřejmě to, že ta menšina, která trestnou činností koná, vytváří negativní obraz celé vietnamské komunity.

7.5. Výsledky praktické části

Praktická část měla především zjistit odpovědi na výzkumné otázky. První z nich zjišťuje, kterých trestných činů se Vietnamci v České republice nejčastěji dopouštějí a jaké jsou příčiny jejich vývoje. Zjistit ony konkrétní činy bylo možné díky poskytnutým statistikám z Ministerstva spravedlnosti, počínaje rokem 1995. Kromě roku 2005 a 2006, kdy nejčastějším trestným činem byl § 171 Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle zákona č. 140/1961 Sb., se až do roku 2012 na prvním místě držel trestný čin § 150 Porušování práv k ochranné známce podle zákona č. 140/1961 Sb., obchodnímu jménu a chráněnému označení původu. V roce 2012 jej vystřídal § 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, podle zákona č. 40/2009 Sb, což jako nejčastější trestný čin přetrvává až do roku 2018. Příčiny této změny pak byly zjišťovány pomocí dotazníků a rozhovorů. Na základě toho bylo vymezeno pět hlavních možných důvodů, proč k této změně došlo. Jako první a nejčastěji zmiňovaný je současná nízká poptávka po levném zboží z tržnic, která je způsobena lepší ekonomickou situací v naší zemi. Dále je to také příliv asijských e-shopů, kde mají lidé možnost nakoupit ještě levněji než na tržnici, kdy tedy opět dochází k poklesu prodeje. Další důvod je vysoká poptávka po drogách, následně také to, že drogy jsou obecně výnosnějším odvětvím než padělané zboží, avšak značně rizikovějším. Dalším důvodem může být také to, že v České republice Vietnamcům nehrozí tak přísné tresty, jako je tomu ve Vietnamu, kdy drogová problematika podle respondenta může vést až k trestu smrti.

Na základě další výzkumné otázky bylo zjišťováno, proč v posledních třech letech výrazně poklesly jak počty odsouzených Vietnamců, tak počty spáchaných trestných činů.

Na tuto byly opět hledány odpovědi u respondentů a informátorů. K této otázce se vztahuje hned šest různých příčin. První je dobrá současná ekonomická situace, kdy je například pro nově příchozí Vietnamce mnohem snazší nalézt legální způsob obživy. Dále je to také celorepublikový trend poklesu kriminality, což opět souvisí s dobrou ekonomickou situací, kdy se lidé mají dobře a nemají tak potřebu páchat trestnou činnost. Velmi často zmiňovaným důvodem je dospívání nové generace Vietnamců, která již disponuje skvělým českým jazykem, a proto je pro ně snazší si najít práci. Tito lidé pak pomáhají svým rodičům se začleněním, a tím pak mohou předcházet trestné činnosti. Dále je to také zřejmě lepší činností policie, kdy bylo již rozkryto mnoho zločineckých uskupení. Dalším zmiňovaným důvodem je pak zanechání trestné činnosti z důvodu dostatečného zajištění. A v poslední řadě takový negativnější pohled, a to, že se trestná činnost pouze Vietnamcům daří lépe krýt. Také informátor, který je zaměstnancem PČR, upozornil na to, že je potřeba počítat s jistou mírou skryté kriminality, která je jen těžko odhalitelná.

Dalším cílem bylo zjistit pohled české majority a vietnamské minority na tuto problematiku. Češi mají podle dotazníkového šetření na tuto věc značně pozitivnější pohled. Ačkoli 95 % dotázaných již někdy slyšelo o páchání trestné činnosti Vietnamcem, 42 % odpovědělo, že jim tato problematika spíše nepřijde vážná a 11 % dokonce nepřijde vůbec vážná. Naproti tomu pouze 13 % se k této problematice staví velmi negativně a 22 % spíše negativně. Podle výpovědí, Češi mají Vietnamce v oblibě, vychvalují si jejich pracovitost a nepohlíží na ně jako na kriminálníky. Ovšem objevily se i názory, kde bylo vyjádřeno veliké nespokojení s aktivitami Vietnamců spojených s drogami.

Podle dotazníku mezi Vietnamci je na tuto trestnou činnost pohlíženo mnohem více negativněji. Opět bylo zjištěno, že téměř každý Vietnamec o této problematice zaslechl. Co se týče otázky ohledně pohledu na tuto problematiku, Vietnamci odpovídali o poznání jinak než Češi. Mezi dotázanými se objevilo 30 %, kteří to vnímají velmi negativně, dále dalších 32 %, kteří na to pohlíží spíše negativně. Pouze 11 % tato problematika nepřijde vůbec vážná, a dále 18 % spíše nepřijde vážná. Z výpovědí respondentů pak bylo zjišťováno, jaké jsou důvody tohoto negativnější pohled. Zřejmě nejhlavnějším důvodem je to, že kvůli pár stovkám osob, které nějakou trestnou činnost páchají, je občas špatně pohlíženo na celou komunitu, a jsou tak podle respondentů „házeni do jednoho pytle“. Někteří uvedli, že je tato skutečnost urážlivá.

8. Závěr

Cílem této práce bylo seznámit čtenáře blíže jak s legální stránkou, tak s nelegální čili trestnou stránkou hospodářské činnosti Vietnamců na území České republiky.

Teoretická část přibližuje migraci před rokem 1989, ale i po roce 1989, a také jak se hospodářská činnost vyvíjela. V devadesátých letech se Vietnamci věnovali téměř výhradně prodeji textilního zboží, obuvi a levné elektroniky. S postupem času a vlivem klesající poptávky české společnosti po tomto zboží, se v současnosti Vietnamci soustředí spíše na prodej potravin nebo drogerie. V posledních letech však také přibýlo mnoho vietnamských restaurací, jelikož podle respondentů dnes česká společnost více vyžaduje vietnamskou autenticitu, která se jim dostává například právě skrze jejich kuchyni. V teoretické části je také přiblížena nelegální, tedy trestná hospodářská činnost. První zmínky o trestné činnosti mezi Vietnamci pocházejí již z bývalého komunistického Československa, a to především spojené s nelegálním dovozem anebo paděláním západního zboží, které v Československu bylo nedostupné a byla po něm vysoká poptávka. To v podstatě přetrvávalo až do 90. let, kdy bylo levné a neoriginální zboží mezi Čechy chtěné. Mezi Vietnamci však dále docházelo například k paděláním dokumentů, daňovým únikům, výrobě a distribuci drog nebo dokonce obchodu s lidmi.

Cílem praktické části bylo především nalézt odpovědi na výzkumné otázky, které se týkaly zejména trestné činnosti. K tomu bylo využito dvou strukturovaných dotazníků, jež jeden byl určen pro Čechy, druhý pro Vietnamce. Dále také došlo ke třem rozhovorům, z nichž dva byly vedeny s Vietnamci, následně jeden s Čechem, zaměstnancem Policie České republiky.

První otázka se zaměřovala na nejčastější spáchaný trestný čin Vietnamcem v letech 1995–2018, ale také jaké jsou příčiny jeho vývoje. V letech 2012–2018 byli Vietnamci nejčastěji odsouzeni za trestný čin spojený s výrobou či distribucí drog. Do té doby tomu předcházely trestní činy spojené s paděláním zboží. V práci bylo zjištěno pět možných příčin této změny, kterými jsou trvale se snižující poptávka po levném a často neoriginálním zboží na tržnicích a obchodech, jež je způsobena lepší ekonomickou situací v naší zemi. Další příčinou je nárůst asijských e-shopů, kde si nyní lidé mohou koupit zboží online, a dokonce levněji než např. na tržnici. Dále je to také vysoká poptávka po drogách, a to nejen v ČR, ale i v zahraničí, kam jsou mnohdy vyváženy. Následnou příčinou zřejmě také bylo zjištění,

že drogy jsou velmi výnosné. V návaznosti na to poslední příčinou může být, že Vietnamci zjistili, že jim za činnosti spojené s drogami nehrozí tak tvrdé tresty jako ve Vietnamu.

Dále byly zjišťovány příčiny poklesu odsouzených Vietnamců v posledních třech letech o téměř 40 %, i přestože jejich počet zde narůstal. Nejčastěji se objevoval názor, že je to vlivem dosažení dospělosti nové generace, která už nemá potřebu páchat trestnou činnost, např. díky tomu, že disponuje znalostí českého jazyka. Dále je to také zřejmě vlivem dobré ekonomické situace, s níž souvisí i celorepublikové snížení kriminality. Další příčinou také může být velmi dobrá činnost policie a jiných příslušných orgánů. Následně na to může být zanechání trestné činnosti v důsledku dostatečné zajištění, ovšem podle informátora, který pracuje u PČR, je nutné brát v potaz, že existuje značná míra kriminality, která se zatím nepodařila odhalit.

Poslední dvě výzkumné otázky se týkaly pohledu Čechů a Vietnamců na tuto problematiku. Z dotazníků vyplynulo, že vietnamská menšina se k tomuto tématu staví o dost negativněji než česká majorita. Respondenti uvedli jako důvody, proč tomu tak je, že si nepřejí „být házeni do jedno pytle“ kvůli několika stovkám pachatelů. Dále že tito lidé vrhají špatný obraz na celou komunitu, přestože jsou podle nich Vietnamci velmi pracovití a slušní lidé. Češi se tomu stavili, až na pár výjimek, spíše tak, že jim tato problematika nepřijde jako vážná. Naopak ve svých výpovědích vyjadřovali směrem k Vietnamcům sympatie, a že v nich zločince nevidí. Důvodem, proč tuto skutečnost Vietnamci vnímají o poznání hůř, může být také argument, že Vietnamcům velmi záleží na cti, jak rodiny, tak celé komunity. Ovšem trestná činnost tomu úplně nenapomáhá.

Ačkoli se počty jak odsouzených Vietnamců, tak počty páchaných trestných činů snižují, podle výroční zprávy Národní protidrogové centrály za rok 2017, je v současnosti stále velkým problémem výroba a distribuce metamfetaminu čili pervitinu. V ní už několik let dominují právě Vietnamci. V boji s tímto problémem bylo například přijato opatření, díky kterému mohou firmy produkující léčivé přípravky s obsahem efedrinu (jež je důležitou složkou metamfetaminu) zanášet informace o prodeji těchto produktů do příslušného registru. A tím regulovat prodej osobám, které jej zneužívají k výrobě drog. Snaha příslušných orgánů přicházet s novými způsoby, jak trestné činnosti předcházet, je základem řešení celého problému. Společně s dalšími faktory, jako je příznivá ekonomická situace nebo dospívání vzdělanější generace Vietnamců, může do budoucna vést k ještě větší minimalizaci tohoto problému.

9. Zdroje

9.1. Knižní zdroje

- DRBOHLAV, Marcel a KUČERA, David. *Vietnamci v Čechách jak je známe i neznáme, aneb, (Ne)zdravá konkurence*. Praha: Prime Safety, 2012. ISBN 978-80-903906-4-5.
- FREIDINGEROVÁ, Tereza. *Vietnamci v Česku a ve světě: migrační a adaptační tendence*. Praha: Sociologické nakladatelství (SLON) v koedici s Přírodovědeckou fakultou Univerzity Karlovy Praha, 2014. Studie (Sociologické nakladatelství). ISBN 978-80-7419-174-9.
- HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. ISBN 80-7367-040-2
- HLAVATÁ, Lucie, IČO, Ján, KARLOVÁ, Petra a STRAŠÁKOVÁ, Mária. *Dějiny Vietnamu*. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2008. Dějiny států. ISBN 978-80-7106-965-2.
- KOLLÁR, Miroslav, MESEŽNIKOV Grigorij a BÚTORA, Martin. *Slovensko 2010: správa o stave spoločnosti a demokracie a o trendoch na rok 2011*. Bratislava: Inštitút pre verejné otázky, 2011. ISBN 978-80-89345-32-8
- MARTÍNKOVÁ, Šárka. *Vietnamská komunita v Praze*. Praha: Muzeum hlavního města Prahy, 2010. ISBN 978-80-85394-72-6.
- MRAVČÍK, V., CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., JANÍKOVÁ, B., TION LEŠTINOVÁ, Z., ROUS, Z., KIŠŠOVÁ, L., KOZÁK, J., NECHANSKÁ, B., VLACH, T., ČERNÍKOVÁ, T., FIDESOVÁ, H., VOPRAVIL, J. 2017. *Výroční zpráva o stavu ve věcech drog v České republice v roce 2016*. Praha: Národní monitorovací středisko pro drogy a závislosti, 2017. ISBN 978-80-7440-200-5
- NOŽINA, Miroslav a KRAUS, Filip. *Bossové, vojáci a zrnka rýže: vietnamské kriminální sítě v ČR a jejich mezinárodní dimenze*. Praha: KLP, 2012. ISBN 978-80-86791-88-3.
- VALIŠOVÁ, Alena a KASÍKOVÁ, Hana. *Pedagogika pro učitele. 2., rozšířené a aktualizované vydání*. Praha: Grada, 2011. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3357-9.

- VANTUCH, Pavel. *Obhajoba obviněného*. Praha: C.H. Beck, 2010. Beckovy příručky pro právní praxi. ISBN 978-80-7400-321-9.

9.2. Internetové zdroje

- *Co je to živnost?* [online]. Živnosti.eu [cit. 5.3.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.xn--ivnosti-cxb.eu/co-je-zivnost/>
- *Co přináší nový trestní zákoník* [online]. EPRAVO.CZ, 2009 [cit. 20.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.epravo.cz/top/clanky/co-prinasi-novy-trestni-zakonik-55564.html>
- *ČR pozastavila příjem žádostí o pracovní víza pro Vietnamce* [online]. České noviny, 19.07.2018 [cit. 5.3.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/cr-pozastavila-prijem-zadosti-o-pracovni-viza-pro-vietnamce/1644093>
- FISCHEROVÁ, Juliana. *Ve vlastní šťávě s Maškrtnicí: Vietnamské závitky a pho už zná každý, co bude dál?* [online]. Český rozhlas, 2018 [cit. 11.3.2019]. Dostupné z WWW: <https://wave.rozhlas.cz/ve-vlastni-stave-s-maskrtnici-vietnamske-zavitky-a-pho-uz-zna-kazdy-co-bude-dal-7566779>
- HENIG, David. *Migrace*. [online]. AntropoWeb, 2007 [cit. 6. 3. 2019]. Dostupné z WWW: <https://dspace5.zcu.cz/handle/11025/15623>
- *Historie Vietnamu v číslech* [online]. Cesty a památky, 2008 [cit. 11.3.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.cestyapamatky.cz/cesty/vietnam-2008/historie-vietnamu-v-datech>
- *Kdo je to youtuber?* [online]. Kdo je to?, 2017 [cit. 11.3.2019]. Dostupné z WWW: <http://kdojeto.superia.cz/umelci/youtuber.php>
- KLIMAN, Matěj. *7 bludů na téma hospodářských a nehospodářských činností výzkumných organizací* [online]. Věda a výzkum, 2017 [cit. 22.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://vedavyzkum.cz/legislativa-a-pravo/legislativa-a-pravo/7-bludu-na-tema-hospodarskych-a-nehospodarskych-cinnosti-vyzkumnych-organizaci>
- KREBS, Michal a PECHOVÁ, Eva. *Zpráva z projektu: vietnamští dělníci a dělnice v českých továrnách* [online]. La Strada ČR o.p.s., 2008 [cit. 11.10.2018]. Dostupný z WWW: http://www.strada.cz/images/Publikace/Ohrozene/viet_delnici_delnice.pdf

- LAUDIN, Radek. *Vietnamci poznali, že nehtová studia chyběla* [online]. Idnes.cz, 2017 [cit. 11.3.2019]. Dostupné z WWW: https://www.idnes.cz/jihlava/zpravy/rozhovor-s-predsedou-vietnamskeho-spolku-v-jihlave-hoa-doanem.A170223_2307872_jihlava-zpravy_mv
- *Migrace v číslech* [online]. Člověk v tísni, 2018 [cit. 6.3.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.clovekvtisni.cz/migracni-statistiky-4518gp>
- *Německý literární dům v magazínu o životě národnostních menšin, cizinců a Čechů v zahraničí* [online]. Česká televize – Babylon, 2007 [cit. 24.09.2018]. Dostupný z WWW: <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/1131721572-babylon/407235100152019>
- *Slovníček základních pojmů z oblasti migrace* [online]. Ministerstvo vnitra České republiky, 2019 [cit. 6.3.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>
- *Vietnamská ohlednutí – problematika vietnamských imigrantů v ČR* [online]. Česká televize, 2003 [cit. 5.10.2018]. Dostupné z WWW: <https://www.ceskatelevize.cz/porady/1108753785-vietnamska-ohlednuti/20356226573/>
- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 1996* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 1997 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 1997* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 1998 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 1999* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 2000 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 2002* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 2003 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 2003* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 2004 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>

- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 2008* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 2009 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 2009* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 2010 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 2010* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 2011 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 2013* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 2014 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 2014* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 2015 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 2015* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 2016 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály 2017* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 2018 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
- *Výroční zpráva Národní protidrogové centrály, 2005* [online]. Národní protidrogová centrála SKPV PČR, 2006 [cit. 18.1.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.policie.cz/clanek/vyrocní-zpravy-annual-reports-jahresbericht.aspx>
- *Živnostenské podnikání* [online]. Ministerstvo průmyslu a obchodu [cit. 5.3.2019]. Dostupné z WWW: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/zivnostenske-podnikani/>

9.3. Časopisy

- HEROLDOVÁ, Iva a MATĚJOVÁ, Vlasta. Vietnamští pracující v českých zemích. *Český lid*. 1987, s. 194-203. ISSN: 00090794

Dotazník pro Čechy

1. Jaké je Vaše pohlaví?
  - Muž
  - Žena

2. Kolik je Vám let?
—

3. Slyšel(a) jste někdy o trestné činnosti v České republice ve spojitosti s příslušníkem vietnamské menšiny?
  - Ano
  - Ne
  - Nejsem si jist(á)

4. Jak vidíte trestnou činnost páchanou Vietnamci?
  - Velmi negativně
  - Spíše negativně
  - Neutrálně
  - Spíše mi to nepřijde vážné
  - Vůbec mi to nepřijde vážné

5. Za poslední tři roky se snížil počet spáchaných trestných činů vietnamskou menšinou skoro o 40 %. (v roce 2015–584, v roce 2018–354) Proč si myslíte, že tomu tak je?

6. Myslíte si, že se počty budou dále snižovat?
  - Ano
  - Ne
  - Nevím

7. Od roku 2012 je nejčastější trestný čin spáchaný Vietnamcem – Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. Dříve to bylo – Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu. Co podle Vás mělo vliv na tuto změnu?

8. Jaký je Váš názor na tuto problematiku?

Dotazník pro Vietnamce

1. Jaké je Vaše pohlaví?
  - Muž
  - Žena

2. Kolik je Vám let?
—

3. Slyšel(a) jste někdy o trestné činnosti v České republice ve spojitosti s příslušníkem vietnamské menšiny?
  - Ano
  - Ne
  - Nejsem si jist(á)

4. Jak vidíte trestnou činnost páchanou Vietnamci?
  - Velmi negativně
  - Spíše negativně
  - Neutrálně
  - Spíše mi to nepřijde vážné
  - Vůbec mi to nepřijde vážné

5. Za poslední tři roky se snížil počet spáchaných trestných činů vietnamskou menšinou skoro o 40 %. (v roce 2015–584, v roce 2018–354) Proč si myslíte, že tomu tak je?

6. Myslíte si, že se počty budou dále snižovat?
  - Ano
  - Ne
  - Nevím

7. Od roku 2012 je nejčastější trestný čin spáchaný Vietnamcem – Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy. Dříve to bylo – Porušování práv k ochranné známce, obchodnímu jménu a chráněnému označení původu. Co podle Vás mělo vliv na tuto změnu?

8. Jaký je Váš názor na tuto problematiku?